

naša luč

1989
marec
3

moja fara mi ne sme biti deveta briga

*Na temle mestu bomo poskušali le-
tos člani naših slovenskih far po
evropski tujini drug drugemu
sporočati, kako bi vnašali vanje
nove misli, novo življenje. Tako
bodo lahko te naše zelenice na tu-
jem še bolj zacvetele. Gotovo imate
kakšen predlog — pošljite ga nam!*

**TUDI KO BI DUHOVNIK NE BIL
ČLOVEK, KI SLUŽI IN SVOJE
ŽIVLJENJE DARUJE — KAR BI
BIL HUD RAZCEP OSEBNOSTI —
NJEGOVA SLUŽBA VENDAR DA-
JE ŽIVLJENJE, KER SE PO
NJEM URESNIČUJE KRISTUSO-
VO OŽIVLJAJOČE DELOVANJE
ZA NJEGOVO CERKEV.**

Vsi kristjani smo po krstu in bir-
mi deležni DUHOVNIŠKE NALO-
GE. Kako naj jo uresničujemo? Na
neki način to že počnemo, čeprav
se mogoče niti ne zavedamo, da
je to opravljanje splošnega du-
hovništva. Ko otroke krščansko
vzgajamo, ko s svojim življenjem
oznanjamo Kristusa ali ko se ne-
deljo za nedeljo udeležujemo
maše, prepajamo naš prostor in
naš čas s Kristusovim Duhom,
morda bolj, kot se tega zaveda-
mo. Nadaljevati in poglobljati mo-
ramo torej izvrševanje teh nalog.

**DUHOVNIKE IN ŠKOFJE JE PO
BESEDAH APOSTOLA PAVLA
TREBA IMETI ZA KRISTUSOVE
SODELAVCE IN UPRAVITELJE
BOŽJIH SKRIVNOSTI.**

Kristjan je poklican k OBLIKO-
VANJU TEGA SVETA. Vsakdo dobi
svojo nalogo: gospodinja, rudar,
učiteljica, zdravnik, natararica,
sodnik, skratka vsakdo. Pri tem
gre samo za to, da bi z vsem,
kar zmorem in kar sem, ponižno

in veselo pomagal pri tem, da bi
ljudje bili srečni. Tako je delal tudi
Gospod.

**TREBA SE JE TRUDITI, DA SE
RAZCVETE ZAVEST ŽUPNIJSKE-
GA OBČESTVA, ZLASTI V OBČE-
STVENEM OBHAJANJU NE-
DELJSKE MAŠE (2. Vatikanski
koncil).**

V naši župniji se zdi, da je ena
najlepših stvari naš ŽUPNIJSKI
SVET. Trenutno nas je dvanajst,
pol moških, pol žensk, in župnik.
Dobivamo se vsaka dva meseca.
Pri teh srečanjih najprej premisli-
mo in se pogovorimo o kakšni
verski resnici, potem pregledamo
delo fare za dva meseca nazaj,
končno načrtujemo delo za dva
meseca naprej. Pri teh pogovorih
sme vsakdo do besede oziroma

nam je celó priporočeno, naj po-
vemo svoje mnenje, predloge, kri-
tiko ipd. Prepričan sem, da je iz
teh pogovorov v naši fari vzniknilo
že marsikaj lepega.

**APOSTOL PAVEL JE ZAPISAL V
DRUGEM PISMU KORINČANOM,
DA NE OZNAJVA SEBE, AMPAK
JEZUSA KRISTUSA KOT GOSPO-
DA (= KOT BOGA), SEBE PA KOT
NJIHOVE SLUŽABNIKE ZARADI
JEZUSA. ČISTO V SKLADU Z JE-
ZUSOVIMI BESEDAMI: „NISEM
PRIŠEL, DA BI SE MI SLUŽILO,
AMPAK DA JAZ DRUGIM SLUŽIM
IN DAM ŽIVLJENJE ZA VSE.“**

Ta mesec bomo praznovali VE-
LIKO NOČ. Na naši fari bomo pro-
dajali velikonočne voščilnice, na
cvetno nedeljo bomo med ljudi
razdelili slovenske butarice in olj-
ke, ki jih gremo vsako leto iskat
v Slovenijo, na sveto tridnevje
bomo imeli v manjši kapeli obre-
de, na veliko noč pa slovesnejšo
mašo v cerkvi, kjer je ob nedeljah
naša maša, to je z več mašni-
kovega petja, kadihom in našimi
velikonočnimi pesmimi, ki jih bo
pela vsa cerkev.

**SV. IGNACIJ ANTIOHIJSKI JE
OKROG LETA 100 PISAL VERNI-
KOM V SMIRNO: „VSI UBOGAJTE
ŠKOFA, KAKOR JE JEZUS UBO-
GAL OČETA, IN DUHOVNIKE KA-
KOR APOSTOLE! SPOŠTUJTE
DIAKONE! TO JE BOŽJA ZAPO-
VED.“**

*NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Blagoslov oljk in butaric v Srednji
vasi v Bohinju.*

veselimo in radujmo se, aleluja!

Jezusova smrt ni bila nesmiselni konec, ampak dejanski začetek novega stvarjenja. V njegovem vstajenju je prihodnost vsega stvarstva vnovič in dokončno odprta. To vstajenje je neizpodbitno poročstvo, da bo na koncu časov zmagalo življenje nad smrtjo, resnica nad lažjo, pravica nad krivico, ljubezen nad sovraštvom.

Jezusovo vstajenje je upanje za naše vstajenje z dušo in telesom. In za prehod vsega stvarstva v presvetleno bivanje. Tudi naše snovanje in delo, storjeno z ljubeznijo, bo vtakano v dejanskost novega stvarstva.

Življenje živimo polno, če ga živimo po Gospodovem zgledu. S tem uresničujemo božji načrt, doživljamo mir in srečo in si odkupujemo večnost, ki bo po luči in sreči podobna Gospodovi.

Kristus je vstal, vstali bomo tudi mi, aleluja!

Veselimo in radujmo se, aleluja!

Že Ivan Cankar je povezal dejstvo Jezusovega vstajenja z upanjem posameznikov in narodov na svetlejšo prihodnost. „V klane so šli, zmirom višje . . . Šel je pred njimi, visok in lep, v dolgi rdeči halji, in vsi so šli za njim, vsi ponižani in razžaljeni, vsi zaslužjeni in obremenjeni. Šli so v svetel dan . . . Šli so za njim v zmagoslavje in radost“ (Za križem).

V nedemokratski slovenski matični prostor začenjajo priletavati prve lastovke, ki sicer nišo še nujno znanilke prihajajoče pomladi, ki pa so lahko vsaj znanilke upanja. V tem prostoru se sme namreč že več govoriti, veliko več pisati. Sicer je beseda, ki je doslej dejansko edina lastovka, še vklenjena, saj so glavna množična občila v rokah režima, pa tudi slovenski zamejski in zdovski tisk še ne sme neovirano v ta prostor, a manjša vklenjenost besede je že nekaj.

Čeprav je v slovenskem prostoru prvih lastovk še malo in so še plahe, pa se sveti tudi nad njive neuničljiva svetloba vstajenja. Ta pa je za vse nas vir neomajnega upanja in veselja.

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez Horn-
böck, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26. Tisk: Tiskarna Družbe sv.
Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):

Avstrija . . . . . 140 šil.
Anglija . . . . . 7 fun.

Beglija . . . . . 450 fran.
Francija . . . . . 70 fran.
Italija . . . . . 15.000 lir
Nizozemska . . . . . 23 gld.
Nemčija . . . . . 22 mark
Švica . . . . . 20 fran.
Švedska . . . . . 70 kron
Avstralija . . . . . 12 dol.
Kanada . . . . . 15 dol.
ZDA . . . . . 12 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake
poštne v posameznih državah in
različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki
in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

Pozabljeni vijaki

Po večerji je žena pripravljala umazano perilo za pralni stroj. Med drugim je pograbila tudi moževo delovno obleko. Ko jo je v pralnici hotela vreči v stroj, je nehote zadela z njo ob rob vrat. Zaslíšal se je trd kovinski udarec. „Spet sem pozabila pogledati, kaj ima v žepih,“ se je opomnila sama zase. Segla je v žepe in potegnila na dan štiri dolge vijake. Pogrelo jo je in jo kar odneslo k možu, ki je mirno sedel pred televizorjem in mimogrede še bral časopis.

„Poglej vendar, kaj mi pustiš v obleki. Dobro, da sem zadnji trenutek odkrila tvoje zaklade. Tole železje bi mi potrgalo vse perilo in verjetno uničilo pralni stroj. Malo bolj bi pa lahko pazil sam, kaj pustiš v žepih,“ se je razgrela pred njim.

Mož se je opravičeval, da je pozabil in se kmalu spet zatopil v branje. Ni minilo prav dolgo, ko se mu je pogled spet ujel na vijakih, ki jih je žena položila na mizo.

Nenadoma je skočil pokonci. Vijaki. Spomnil se je dobro, da jih je imel dvajset v žepu, ko je šel postavljat stopnice. Sam jih je štel. Zakaj so sedaj štirje še tu? Postalo mu je vroče in že je hitel po čevlje, se napravil in oddivjal iz hiše. Žena ga je klicala pa ni imel časa, da bi pojasnjeval, kaj ga nosi. Skočil je v avto in že je oddrvel k stran-ki, kjer je ta dan polagal stopnice. Med vožnjo mu je kri še bolj udarila v glavo. V duhu so mu vstajale slike, kaj vse se je že lahko zgodilo, če je kdo stopil na nepritrjeno stopnico. V najboljšem primeru se lahko ujame na druge stopnice in

odnese le odrgrnine in podplutbe, lahko pa pade za celo nadstropje niže. Ubije se lahko. Vožnja mu je bila neskončno dolga, vse je stalo narobe, vsi semafori so bili rdeči. V resnici je trajalo le deset minut. Ustavil je pred hišo in pozvonil ves v trepetu. Odprla je gospodinja in začudeno zrla v njegov prestrašeni obraz. Je morda kaj pozabil, ga je spraševala. Torej ni še nič hudega, se mu je razjasnilo. Samo vijake bi rad preveril, če so dobro priviti, se je zbral in se delal sproščene-ega. Samo na videz je preverjal prve stopnice, za te je vedel, da so v redu. Ženska je spodaj napletala naprej, češ da so ravnokar nameravali začeti nositi pohištvo v prvo nadstropje. Veliko časa jim je vzelo urejanje spodnjih prostorov, tako da niso bili še nič na vrhu. Sedaj so pa stopnice urejene in bodo takoj znosili vse gor.

Prišel je zares zadnjo minutko, je podoživel strah še enkrat v sebi. Pustil jo je, da je govorila. Hitro je bil na vrhu pri zadnji, ki je bila le položena na nosilce. Skrbno je vstavil vijake in jih z vso močjo zategoval. Obenem je iskal vzroke, kako in zakaj se mu je vse to prigo-

Izšla je nova slovenska cerkvena pesmarica SLAVIMO GOSPODA. Bogat izbor pesmi, ki so opremljene z notami za štiri glasove, je sad sodelovanja glasbenih strokovnjakov iz vseh treh škofij v domovini pa tudi iz Koroške in Tržaške. Obenem je pesmarica obogatena z molitvenikom, kjer so besedila za skupne in osebne molitve, ob delitvi zakramentov in za pobožnosti. — Na sliki voditelj slov. pastoralnega urada g. Jože Kopeinig in krški škof dr. Egon Kappellari na predstavitvi nove pesmarice.

dilo. Ravno ko je prinesel stopnico na njeno mesto, ga je zmotil telefon. Potem je pozabil, da je ni pritrdil. In je odšel domov. Kakšna sreča, da ni šel še nihče v prvo nadstropje. Objelo ga je veselje, čeprav se je še ves tresel znotraj.

„Tako, sedaj je končano“, se je začel poslavljati in gospodinji mimogrede pripomnil, da bo pri ceni malo popustil. Tako kot so ga bili prosili. Gospodinja se je veselo začudila, kako da je naenkrat tako mehak, ko pa še dopoldan ni hotel kar nič slišati o tem.

Sam v sebi je že vedel, kako hudo bi bil prizadet, če bi se po njegovi napaki zgodila huda nesreča.

Tako mi vsi polagamo dan na dan stopnice v večnost. Vsak dan je stopnica položena, pritrđiti jo moramo sami. Vijaki, ki držijo te stopnice našega življenja, so naše molitve in naša povezanost z Bogom. Vsak dan se nam dogaja, da nas sredi rednega dela in vsakdanjih skrbi kaj nepredvidenega odtrga od pritrjevanja „stopnice tega dneva“, trdne podlage za varen korak naprej. Kaj more biti, če vsak dan stopamo na nepritrjeno ali slabo pritrjeno stopnico? Kaj se lahko zgodi, če ni vijakov, ki nas slednji dan povežejo trdno z Bogom? Ali ni to vse preveč tvegano življenje? Riziko je prevelik. Bog nas nase ne veže sam, hoče, da se odločimo mi, kje bomo „pritrđili“ svoje življenje. Ne pomaga veliko izgovarjanje, da ni časa za molitev. Časa je dovolj, le volje nam zmanjkuje. Čudimo se včasih kristjani, kako vera peša, kako v javnosti izginjajo znamenja zaupanja v Boga. Pa ne pomislimo morda, da lahko sami igramo vlogo žene, ki opozori, da so ostali „prosti vijaki“, da nekje ta dan še ni pritrjena stopnica. Obenem pa vsi rabimo „to dobro ženo“, ki nas opominja, da smo v žepih vsakdanjega dela in skrbi pozabili na

Kritika družbe in samokritika

*Ne moreš preprečiti lakote, vojne
in nasilja na svetu.*

Strahotnih ran v družbi ne moreš ozdraviti.

Moreš le trpeti zaradi takih razmer.

Moreš protestirati proti temu vsemu.

Toda do mozga svojih kosti

vedno čutiš svojo nemoč.

*

*Ne moreš pomagati vsem bolnikom, ostarelim,
pohabljenim, zapostavljenim in izkoriščanim.*

*

DRUŽBA SE MORA SPREMENITI!

USTROJ DRUŽBE SE MORA ZBOLJŠATI, POČLOVEČITI!

*

*Toda družbo in njene ustanove
oblikujejo in vzdržujejo ljudje.*

Če ne moreš ljudi spremeniti,

nisi ničesar spremenil.

*

*Kritika družbe brez samokritike
je HINAVŠČINA!*

*

*Šele tedaj, ko boš ti
postal drugi človek,
človek brez lakomnosti, brez laži,
brez krivice in zvijače,
človek uslužnosti, dobre in potrpljenja,
boš sposoben z božjo pomočjo
počasi spreminjati tudi življenje drugih
in sodelovati pri obnovi družbe
in njenih ustanov.*

*

Pogazi svojo sebičnost!

Ne potuhni se,

ko te nekdo potrebuje!

Ne govori preveč!

Stori nekaj!

1% pomoči je boljše

kot 100%-no sočustvovanje.

*

Brat moj, tudi to je post . . .

Kruh, ki ga deliš, tekne bolje!

*Danes ve vsakdo!
Milijone ljudi je lačnih,
včeraj, danes, jutri.
Ne morejo delati, ker nimajo hrane.
Bolni so, ker nimajo hrane.
Mladi umirajo, ker nimajo hrane.
Milijoni nosijo prezgodnjo smrt
v vsem svojem bitju,
ki kriči po življenju.
To je strahotna sramota
in pohujšanje XX. stoleja.*

*

*Ljudje umirajo od lakote
na isti zemeljski skorji,
kjer se drugi sprehajajo prenasičeni!*

*

*Kaj delamo mi zahodnjaki,
ki imamo dobro hrano
in mehko posteljo?
Se zgražamo nad to svetovno dramo?
Sočustvujemo?
Začenjamo premišljevati?
Mečemo krivdo in odgovornost na druge?*

*

*Zgražati se nič ne pomaga!
Sočustvovati nič ne pomaga!
Modrovati nič ne pomaga!
Krivdo metati na druge
je beg pred lastno odgovornostjo.*

*

DELITI MORAMO!
*Naš kruh deliti pomeni
deliti svoje blagostanje,
pomeni privoščiti tudi drugim, kar želim sebi,
pomeni v družbi uresničevati
načela resnice, pravice, bratstva
in ljubezni.
To je pravi post!
Evangeljski post.*

*

*Deli svoj kruh, pa ti bo bolj teknilo!
Deli svojo srečo, pa se ti bo povečala!*

vijake, ki utrdijo našo pot k Bogu. Ta dobra žena je Cerkev, ki nas v Kristusovem imenu še posebej opozarja nanj in vabi, naj skrbno in vztrajno utrjujemo svojo vez z Bogom.

Naj nas v drugem delu postnega časa vsak dan najde pri tem delu. Naj nas ničesar ne odtegne, da bi to opustili in pozabili nanj. Molitev naj postane dnevno opravilo pred Bogom. Če nisi nič molil, začni vsaj malo. Če si malo molil, stori tega nekaj več ali bolj poglobljeno. Nihče naj se ne meri po tistih, ki store manj kot on sam.

Stopnica naj bo trdna vsak dan znova. Bo dovolj le en vijak? Mar smo kristjani postali tako majhni, da ne zmoremo več? Kaj pa dobra dela? Kako bi bilo, ko bi poskusili vsak dan načrtno narediti kako posebno dobro delo. Tudi majhne stvari so velike, če so narejene s srcem. Zakaj bi iskali nekaj izrednega. Tako malokrat rečemo besedo hvala. V nekem pogovoru v družini sem mimogrede vprašal mamo, če resno misli, da ji bodo sinovi zares hvaležni za vso skrb, ki jo ima z njimi. „Seveda bodo, kaj pa Vi mislite!“, se je začudila vame. Dobro vzgojeni otroci bodo to seveda že storili, toda ali znajo reči vsaj kdaj hvaležno besedo za dobro kosilo. Pa bi morali. Morda bi se poskušali učiti ceniti take majhne usluge, ki so same po sebi umevne. Vsaj sem in tja izrečena pohvala bi bila prav gotovo dobrodošla. Apostol Pavel pravi, naj se vedno zahvaljujemo Bogu. Prav tako velja tudi za bližnjega, ki nam kaj dobrega stori. Tudi to je majhna prilika, da poživimo svoje duhovno življenje. Tako uporabimo nov vijak, da pritrdimo stopnico, ki nas vodi k Dobroti sami — k Bogu.

Ker je konec meseca velika noč, si skoraj ne moremo misliti, da ne bi uporabili še en vijak. Pogledali

bomo malo bolj natančno v svojo dušo in jo očistili grešne navlake v dobri velikonočni spovedi. To nas bo še posebej povezal s Kristusom in nas navdalo z ognjem, da bomo iz notranjega veselja navdušeno zapeli alelujo.

Katere vijake bomo uporabili, da pritrdimo stopnice k Bogu? Vsak zase najbolje ve, kaj mu manjka. Poglavitno je le to, da jih zares uporabimo. Bog nas čaka.

Stopnica je položena vsak dan, pritrditi jo moram sam. Ne morem iti brezbrizno mimo te vsakdanje naloge.

Don Kamilo

Cerkvica na Kureščku je bila med vojno povsem razdejana in čas je pridejal svoje. Sedaj jo nameravajo popolnoma obnoviti.

biti človek

Človek trpeče bitje

V vse spoznanje človekove veličine se nehote povsod vrinja senca njegove odličnosti, ki se pokaže v človekovi tragičnosti. Naravnano je namreč po eni strani vodoravno navzven, v družbo z drugimi, po drugi strani pa vase, v svojo lastno globino in iz nje navpično v iskanje smisla in merjenje svojih duhovnih razsežnosti. Ker vse to izhaja iz njega samega in se vanj spet vrača, je ob tem človek osebno prizadet. Ker vrednote doživlja čustveno, po njih hrepeni, jih zgublja, zato tudi ne more hladno mimo tega in trpi.

Človek je trpeče bitje. Je edino res trpeče bitje na svetu. V trpljenju doživlja vso globino samega sebe. Zato se šele v trpljenju človeku odpira pogled v pravi smisel življenja, ki ga na plitvini vsakdanjega razmišljanja ne more doumeti.

Dunajski psihiater Viktor Frankl je bil med vojno nekaj let v koncentracijskem taborišču in tam spoznal, da so preživeli strahote načrtnega uničevanja ljudi predvsem tisti, ki so se sprijaznili s trpljenjem in v njem odkrivali smisel svojega

življenja. Najti smisel življenja se pravi ozdraviti dušo. Tako ozdravljeni so bili sposobni premagati obupno stanje, v katerem so se znašli.

Kako človek odkriva „smisel“ življenja tedaj, ko ga objame „usoda“ trpljenja?

Človek je edino bitje, ki poleg „površinskega“ doživljanja ugodja ali neugodja, doživlja to tudi globinsko v sebi. Prav tako srečo ali nesrečo. Nobeni živali ne moremo pripisovati doživljanja sreče ali nesreče, tudi psu ne, kadar „žalosten“ cvilli za odhajajočim gospodarjem.

Če hočemo človeka kot trpeče bitje prav razumeti in razložiti, moramo najprej priznati, da se vsak človek, ko se sreča s trpljenjem, najprej krega s samim seboj, s svojo „usodo“ in z Bogom, ki ga je vrgel vanjo. To najdemo tudi pri „potrpežljivem“ Jobu, ki ga v stari zavezi za zgled postavlja Bog sam. Komaj kdo se je v „kreganju“ z Bogom spozabil in tako hude kletvice kot prav Job.

To se pravi, da človek najprej doživlja trpljenje kot nekaj protinavnega, njemu samemu tujega in sovražnjega; torej kot zlo, v čemer ne more srečati vsedobrega Boga.

Drugo, kar iz tega sledi, pa je po-

treba, da mora človek v trpljenju šele počasi zoreti, če hočemo, da ga sprejme kot globlji smisel življenja in zato kot dobroto. Trpljenje — dobrina? Sprejemati trpljenje kot dobroto ali celo dobrino? To je samo v sebi nasprotujoče. Tu se kregamo s pojmom samim. Takoj pa lahko povemo zakaj. Zato, ker tu ne gre za logiko razuma, marveč za logiko čustva. Ne pove vsega glava, ampak doda svoje srce.

Trpljenje traja. Če ne traja, ni trpljenje, je morebiti le bolečina. S trajanjem trpljenja raste tudi zorenje. V trpljenju človek zori. Postaja zrel za življenje in smrt.

Začenja se vse v življenju, nadaljuje se v učenju (znanosti), ko bi rad človek vse „razumel“ (pa ta moč opeša pred skrivnostjo trpljenja), razrešuje pa se ta človekov problem v poglobljeni duhovnosti, ki ji rečemo mistika. Samo v mistiki prideta do sprave razum in srce. Samo v mistični globini človeka izgine nasprotje in pride do združenja med dobrim in zlom. Vse to pa zahteva čas. Čas trpljenja.

Odkrivanje smisla v trpljenju ni stvar trenutnega razsvetljenja, marveč stvar dolgotrajnega zorenja.

(po knjigi A. Trstenjak: Dobro je biti človek)

družina

Tri stopnje ljubezni

Prva je tako imenovana spolna ljubezen. Telesno dejanje samo na sebi še ni ljubezen, vsaj tedaj ne, ko gre za golo telesnost ali goli nagon. To je pri živali naravno, pri človeku pa nečloveško, nenaravno (tedaj, ko je povsem brez duševne in duhovne ljubezni).

Druga stopnja je erotična ljubezen, kot ji pravijo. Gre za duševno dopolnjevanje moške in ženske narave, za izraze občudovanja, nežnosti, čeprav besedo erotika ljudje spet jemljejo bolj v slabšalnem pomenu. To je pohotnost.

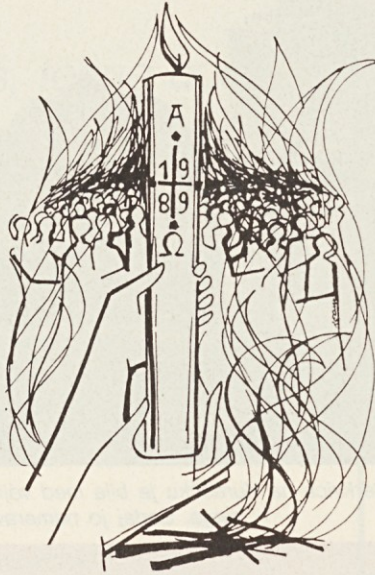
Tretja stopnja, ki ljubezen in spolnost šele naredi polno človeško, pa je duhovna ljubezen, z grško besedo „agape“ ali latinsko „caritas“. Taka ljubezen ne dela za plačilo in povračilo in ne za lastno ugodje.

Pri zakoncih gre seveda za zdravo povezavo vseh treh vidikov pravzaprav iste človeško-krščanske ljubezni.

Vsako naše razmerje do sočloveka je spolno obarvano. Tej spolni barvitosti našega življenja preprosto ne vidimo, kot ji ni mogel uiti, če se tako izrazimo, niti učlovečeni Bog, ko je v Jezusu Kristusu privzel našo človeško naravo, katero je kot Bog sam ustvaril. Zato je seveda tudi Marija bila ženska. Kot moški jo je čudovito dopolnjeval Jožef, kot sin Jezus, kot varuh pozneje Janez Evangelist. Za samega Jezusa beremo v Janezovem evangeliju, „daj je ljubil Marto, njeno sestro Marijo in Lazarja“.

Kako značilno je za govorjenje sodobnega človeka, da v besedah ljubezen, prijateljstvo med moškim in žensko ne vidi ničesar drugega več kot samo še golo sebično (in zato umazano) strast. Ali da ne zna več razlikovati lepega človeškega doživljaja katerekoli strasti od njene grobe uporabe ali zlorabe.

(po knjigi: Vider, Oba eno telo)

Potrebnost molitve

Za postni čas so slovenski škofje napisali slovenskim vernikom spet posebno postno pismo. V duhu postnega časa, ki nas vabi, „naj bi se z večjo vnemo posvečali molitvi in delom ljubezni do bližnjega“ (1. postni hvalospev), so hoteli spregovoriti o molitvi v našem krščanskem življenju. Tako začenjajo svoj nagovor. V prvem delu ugotavljajo, kako se je v preteklih časih mnogo molilo po družinah. Po drugi svetovni vojni pa so se razmere močno spremenile. Na birmah postane kar nerodno ob vprašanju birmancem, ali doma še redno molijo.

In vendar se opirajo škofje na božje razodetje in na vso dolgo krščansko zgodovino, kjer je polna zgovornih znamenj, da je resnična rešitev in svoboda za človeka le v tesni povezavi z Bogom. Zato se nobena generacija kristjanov ne bo mogla odreči molitvi, če

hoče ohraniti vrednote odrešenja po Jezusu Kristusu.

Bogat vir duhovnega življenja je nedeljska maša, zakramenti, dobra dela, nesebično in odgovorno služenje, zvestoba v družini in poklicu. Toda brez osebne molitve nastaja velika nevarnost, da vse to opeša, da se zgubi razumevanje za te velike vrednote in da zamira krščansko upanje in duhovnost v človeku.

Opozarjajo na zgled, koliko je pomenila molitev v Jezusovem življenju. „On pa se je umaknil na samotni kraj in je tam molil.“ Tako nam ga predstavi evangelist Luka.

Še drugi zorni kot nam more predstaviti moč molitve. Koliko nerodnih in hudih stvari bi se med nami ne zgodilo, če bi iskali notranjo moč v molitvi. Koliko manj napak bi napravili v medsebojnem življenju, če bi se prej „posvetovali z Bogom“ v zaupnem molitvenem pogovoru z Njim.

Kakšna naj bo molitev?

Zaupna iz žive vere v božje usmiljenje in božjo dobroto. Nobena molitev ni zaman, če jo molimo z vdanostjo, da naj se zgodi njegova volja.

Vztrajna iz prave ponižnosti in zavesti, da je vse le božji dar.

Občestvena, ker nikdar ne molimo sami. Ali smo v cerkvi ali skupaj v družini ali pa v molitvi povezani duhovno z vsemi, ki ta čas prav tako molijo.

Osebna, resničen pogovor z Bogom, tako da se zavedamo, kaj pomenijo besede, ki jih govorimo pred Njim.

Zbrana, kar pomeni molitev v duhu in resnici. Za notranjo zbrana je pomembna tudi drža telesa.

Da bi res spoznali potrebnost molitve, kličejo škofje na vse božji blagoslov.

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisici oziroma uredništva zadevnih listov.

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG:
SPOR O DENARJU ZA VOJSKO

Med republiko Slovenijo in jugoslovansko zvezno vlado je spet nastal spor. V Beogradu so na temelju nove ustave poslali predvideni posebni proračun za vojsko v sklepanje, ne svetu republik in pokrajin, marveč prvi zbornici jugoslovanskega zveznega parlamenta. To pomeni, da bodo odločali o vojaškem proračunu po načelu večine, ne pa po načelu soglasja. Proti proračunu ne morejo na ta način republike staviti nobenega ugovora.

Zvezni državni proračun je tako po starih kot po novih ustavnih določilih podvržen soglasju in mora biti dokončno sklenjen v drugi zbornici parlamenta. Vojski je uspelo, da njen proračun obravnavajo posebej in ga plačujejo iz davčnih prispevkov republik. Ni pa v novih ustavnih določilih nič zapisano o tem, da bi smel biti zato ta posebni proračun izvzet od načela soglasja. Če bo uspela odločitev, da bodo o vojaškem proračunu sklepali po načelu večine, ne bo mogla Slovenija, ki mora letos v skladu s svojim družbenim proizvodom prispevati v

zvezni proračun 23 %, proti previsokim zahtevam vojske postaviti nobenega ugovora.

Slovensko vodstvo govori v zvezi s tem o kršitvi ustave in namerava začeti zadevni postopek. Za vodstvo v Ljubljani je to vprašanje politično posebno kočljivo, ker je ono novembra ob svojem soglasju k ustavnim spremembam slovenskemu prebivalstvu izrecno zagotovilo, da se pravice republike zaradi novih določil ne bodo zmanjšale. Opozicija v Sloveniji, ki je v soglasju za ustavne spremembe terjala ljudsko glasovanje, si sedaj mane roke in očita komunističnemu vodstvu, predvsem Kučanu in predsedniku ustavne komisije Potrču, da sta narod informirala enostransko in nápak in se dala po drugi plati centralistom v Beogradu, kot menda že pogosto, napetnajstiti. Ne le, pravijo zastopniki opozicije, da je vodstvo s svojim ravnanjem naprtlo slovenskemu narodu nova težka bremena, ono mora odgovarjati tudi za to, da je načelo soglasja v zvezi spet poniknilo.

Ljubljana se boji, da lahko spet vznikne spor z jugoslovansko vojsko. Ni mogoče prenesti, tako je slišati, da v času, ko se ves svet razorožuje, jugoslovanska vojska kar naprej porablja skoraj 5% družbenega proizvoda, čeprav država ni ogrožena, stoji do vrata v krizi in je plačevanja dejansko nezmožna. Pri tem ne gre le za običajne vojaške stroške, marveč tudi za vojno industrijo. Ta dela danes zaradi pomanjkanja naročil iz tujine le še s 23% svoje zmogljivosti in je postala za družbo težko breme.

S posebnim načinom plačevanja svojega proračuna ima vojska med zveznimi političnimi organi dejansko položaj „devete republike“: o svojih sredstvih soodloča, kar je v kakšni drugi državi komaj možno. Ta položaj ni uskladjljiv z ustavno ureditvijo. Drugi očitki proti vojski zadevajo novo razdelitev vojaških okrožij, ki bodo vnaprej le štirje: v Beogradu, Zagrebu, Skopju in Splitu. S tem bodo, tako je slišati v Sloveniji, ogrožene pravice republik pri ozemeljski obrambi.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 9. jan. 89/7.

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG:
DEMOKRATIČNA POMLAD
V SLOVENIJI

Položaj Slovenije v Jugoslaviji je iz meseca v mesec težji in bolj čuden. Že desetletja tožijo Slovenci, da jih njihova pripadnost k Jugoslaviji zavira pri gospodarskem napredku; vendar to prenašajo, ker naj bi bila to cena za njihovo nacionalno varnost. Danes pa isti Slovenci čutijo, da naraščajoča politična prizadevanja ostale Jugoslavije, zlasti Srbije, ogrožajo njihovo nacionalno varnost in samostojnost. Ne počutijo se več „v Jugoslaviji“, marveč „pod Jugoslavijo“. Slovenski politiki izjavljajo, da je v njihovi republiki zaradi zaostajanja ostale Jugoslavije ovirana tudi demokratizacija. Slovenija je predmet naraščajočih pritiskov, ker dopušča človeškim pravicam, izražanju mnenj in celo političnemu delovanju širši okvir kot ostali deli dežele. Neka država ne more imet „dveh sistemov“, pravijo k temu v Srbiji.

V Sloveniji demokracija dejansko napreduje. Namesto enotno uglašenege tiska kot v Srbiji cvete različnost. Razumniki iz drugih delov države, ki so imeli tam zaradi svojih svobodomiselnih nazorov težave, prihajajo v Slovenijo „v pregnanstvo“. Uradna slovenska mladinska organizacija vodi od partije neodvisno politiko. V zadnjih tednih so ustanovili politične organizacije, ki se javno označujejo za nasprotno ne le partiji, marveč deloma tudi socializmu. Vojaška sodba proti štirim novinarjem in sodelavcem Mladine poleti in jeseni je veliko prispevala k vzniku demokratičnega gibanja v Sloveniji. Anketa Mladine je pokazala, da bi na svobod-

**Za opis sedanjega
splošnega stanja v
Jugoslaviji zadoš-
čata dve besedi: po-
polna zmeda.**

**SÜDDEUTSCHE
ZEITUNG, München,
14./15. jan. 89/4.**

Moti me nekoliko zvišana poza vrste razumnikov, pa tudi drugih, ki v svojem življenju niso s prstom mignili ob vseh krivicah, zdaj pa sicer pozdravljajo razmah političnega pluralizma na Slovenskem, vendar pa sami v njem ne bi dejavno sodelovali.

TELEKS, Ljubljana, 19. jan. 89/11.

je skoraj prišel kot prvi „alternivec“ v republiško predsedstvo.

Slovenska oblast hoče biti za sedaj do novih političnih gibanj še dalje ne le strpna, ampak jih tudi združevati v Socialistični zvezi. Ta naj bi postala vnaprej bolj neke vrste „parlament“ kot pa enotna zveza.

Mnogi v Sloveniji obžalujejo, da nima Slovenija parlamentarnih izkušenj. Po Kardelju je ustavna vloga parlamenta tako zmedena, da ne more priti ne do pravih parlamentarnih razprav, ne do tega, da bi ljudje razumeli potek postopkov. Pri ljudeh bi bilo treba zbuditi več zanimanja za parlamentarizem. Nihče ne ve, kakšne odločitve bodo Slovencem še vsiljene. Ne zadošča nacionalna zavest, skoraj važnejše je državniško ovedenje.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 21. jan. 89/10.

MLADINA: GLAS SLOVENSKE EMIGRACIJE

Opomba Mladine: Uredništvo Mladine je ob pripravljanju te teme k sodelovanju povabilo pripadnike različnih slovenskih emigrantskih skupin. Zastavili smo jim nekaj vprašanj in prejeli nekaj odgovorov. Iz dveh, ki jih objavljamo, je razvidno, da „predstavniki“ emigracije ne sprejemajo „pogojne svobode“, v kateri izhaja Mladina.

Spoštovani!

Prejel sem Vaše pismo s prošnjo, naj bi odgovoril na nekaj vprašanj in s tem pripomogel k razjasnitvi pojmov glede slovenske politične emigracije. V mislih imate zdamsko skupnost na različnih kontinentih, ki jo sestavljajo preživeli begunci pred komunističnim režimom v domovini in njih potomci. Ta del slovenskega naroda je od vseh početkov zvest svojemu demokratičnemu prepričanju in ni nikdar sprejel sistema, ki temelji v domovini na političnem monopolu komunistične stranke.

Vprašalna pola, ki jo prilagate pisnu, me je presenetila. Nisem si predstavljal, da še danes lahko kdo resno govori o domobrancih kot o izdajalcih, ko pa jih je v življenje dejansko priključala potreba po samoobrambi pred te-

rorizmom KP. Revolucija v Sloveniji se ni pričela z ustanovitvijo domobranstva, res pa je, da se je končala z genocidom razorožene Slovenske narodne vojske, katere bistveni del so bili domobranci.

Kot nekdanji domobranec menim, da neke neka ni v redu, če celo ti, ki zdaj spoznavajo škodljivost vladajočega sistema v naši domovini, ne preuče dovolj skrbno skupne zgodovine, da bi se prepričali, kdo so v resnici bili tisti, ki so se borili že pred skoraj pol stoletja, da bi obvarovali sebe in svoj narod prav pred to nesrečo. V tem pogledu imata za narod dezinformacija in nezanimanje enako težke posledice.

Emigracija je o poteku revolucije zbrala precej gradiva. Marsikaj je napisanega, od pričevanj do podrobnega zgodovinskega pregleda. Ali se Vam ne zdi, da je treba v tej smeri iskati virov, po katerih naj iskreni iskalci zgodovinske resnice osvetle tudi iz drugega zornega kota to tragično obdobje naše zgodovine? Pa tudi sicer bo najlažje spoznati pravo sliko emigracije po tem, kar ustvarja. Dobesedno stotine knjižnih izdanj, pa letnikov časopisov in revij, ki izhajajo v svobodnem svetu, so del slovenskega kulturnega zaklada, ki ga kratko malo ni mogoče skržiti na kratek opis.

Slovenija v svetu ni obrnjena v preteklost. Temelji na njej, a zre, kot večina našega naroda, v prihodnost. Sredi tujih zemljā razmišlja o slovenski bodočnosti, o primernem gospodarskem in pravičnem družbenem redu. Tudi o različnih poteh, ki morejo pripeljati iz sedanjega stanja do resnične demokracije v Sloveniji, je bilo v zdomstvu že marsikaj objavljeno. Seveda je vse to v domovini prepovedano branje.

Verjamem, da želite tudi Vi, gospod. urednik, prav kakor jaz in večina rojakov doma in v zdomstvu, da bi bila naša domovina dežela svobodnih ljudi. Globoko pa sem prepričan, da hodita resnica in svoboda vedno z roko v roki. Zato bodo najini rojaki, ki hočejo biti res svobodni, morali slej ali prej storiti kaj, kar totalitarni odloki prepovedujejo. Pa četudi, skraja, le seči po knjigi, ki govori drugače.

Trdno upam, da se bodo ob skupnih naporih razmere doma spremenile, da

(Dalje na 13. strani)

nih volitvah v Sloveniji dobili komunisti le še 9% glasov.

Vseh novih političnih gibanj v Sloveniji ne gre jemati politično povsem resno. Še najboljše krmari Kmečka zveza, ki je očitno našla dobro srednjo pot predstavnštva gospodarskih in političnih interesov. A kmetje pomenijo danes le še 15% prebivalstva v Sloveniji.

„Socialdemokratsko zvezo“ inženirja Tomšiča sprejema slovenska javnost zadržano. Pri njej ne gre ne za delavce ne za prave socialdemokrate, marveč bolj za mlade študente, ki se zgledujejo pri skandinavski socialni demokraciji. Všeč jim je pri njej povezava politične svobode z obilnimi brezplačnimi socialnimi uslugami. Ne pomislijo pa, da temelji ta skandinavski vzorec na izjemni delovni morali.

Ostaja še Slovenska demokratična zveza profesorja Rupla, ki združuje slovenske razumnike; ti se zavzemajo tako za socialno kot za narodno neodvisnost svoje domovine. Ta zveza mora svoj program šele oblikovati in ni izključeno, da se bo, ko bodo konkretni cilji zamenjali sedanjo skupno težnjo po večji demokraciji, razdrobila.

Mladi pri listu Mladina nočejo razumeti, da ne morejo biti samo družba in delovati zunaj dejstev naroda in države. Tako izgubljajo mnogo sil z obrobniimi vprašanji, kar vodi do tega, da jih ne oblast ne ljudje ne jemljejo preveč resno. Nasprotno pa si je pridobil spoštovanje Bavčar, predsednik Odbora za zaščito človekovih pravic, ki

Slovenija

Moja dežela.

AJDOVŠČINA, središče Vipavskega.

na sploh

REKORDEN OBISK TUJCEV

Slovenski statistični zavod je objavil podatke o lanski turistični sezoni v Sloveniji. Iz njih je razvidno, da je bilo lani v Sloveniji 3,87 milijona prenočitev tujih gostov, kar je za 6 odstotkov več kot leta 1987. Med tujimi gosti je bilo največ prenočitev gostov iz ZR Nemčije in sicer 958.176 ali 24,7 odstotka vseh lanskih tujih prenočitev. Na drugem mestu so bile prenočitve gostov iz Velike Britanije, ki jih je bilo 651.300 ali 16,8 odstotka, iz Italije 481.600 ali 12,4 odstotka vseh prenočitev. Prenočitev gostov iz Velike Britanije je bilo lani v Sloveniji

toliko, kot še nikdar doslej. Sicer pa je bilo lani v Sloveniji v primerjavi z letom 1987 prenočitev gostov iz Irske za 164 odstotkov več, iz Izraela za 73 odstotkov več, iz Belgije pa za 68 odstotkov več in iz Sovjetske zveze za 40 odstotkov več. Med domačimi turisti se je povečal obisk gostov iz Vojvodine, katerih prenočitev je bilo za 3 odstotke več, najbolj pa je upadlo število turističnih prenočitev gostov iz Bosne in Hercegovine, in sicer za 13 odstotkov.

SUŠA V SLOVENIJI

Zaradi večtedenske hude suše so v Sloveniji v začetku februarja nastale težave v preskrbi z vodo in električno energijo. V rekah je bilo vse manj vode, upadla pa je tudi gladina podtalnic. Zaradi tega je bila preskrba s

pitno vodo v nekaterih občinah otežena, tako da so dnevno dovažali vodo preko 160.000 prebivalcem. Preskrba je bila najbolj kritična v občinah Sežana, Maribor-Pesnica, Koper, Postojna, Novo mesto, Ajdovščina in Mozirje. Zaradi dolgotrajne suše se je močno zmanjšala tudi proizvodnja v hidroelektrarnah, ki je v prvi polovici februarja znašala le 68 odstotkov dolgoletnega povprečja. Zaradi ekoloških razlogov so zmanjšali proizvodnjo v termoelektrarni Šoštanj. Prišlo je namreč do trikratne prekoračitve še dopustnega onesnaženja zraka z žveplovim dioksidom. Na Krasu je bilo zaradi pomanjkanja padavin okolje še najbolj ogroženo. Reka je bila tako onesnažena kot v najhujših časih poletí. Vode je bilo namreč izredno malo (pretoka je bilo le 120 do 150 litrov na sekundo) in to je pomenilo, da so tekle v glavnem le odpadne vode. Podobno je bilo tudi z reko Pivko, ki je skoraj povsem usahnila, poginilo pa je tudi veliko rib.

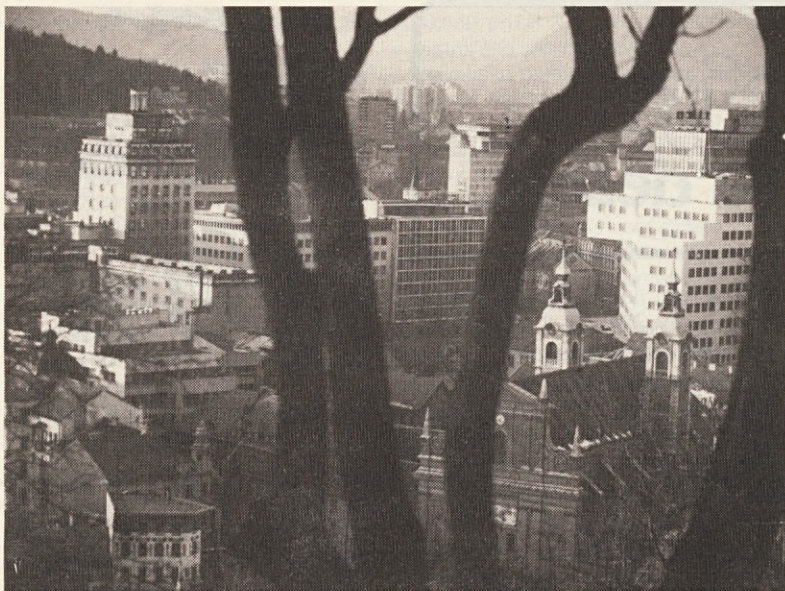

od tu in tam

BISTRICA PRI TRŽIČU

Tržičani, letošnji gostitelji gorenjskih Prešernovih nagrad, so večer za

Pogled z gradu na ŠREDIŠČE LJUBLJANE s starimi in novimi zgradbami.

nagrajence in goste pripravili pod geslom „Edinost, sreča, sprava k nam naj se nazaj vrnejo“. To misel je v uvodnem govoru poudaril tudi umetnik, igravec Polde Bibič. Prešernovo nagrado za vsestransko literarno in mentorsko delo so podelili pesnici Neži Maurer, za življenjsko delo v kiparstvu in restavraciji dobi akademski kipar Boris Sajovic, za življenjsko delo na področju likovnega ustvarjanja doma in v svetu akademski slikar Polde Oblak, za umetniško poslanstvo lutkovnega gledališča Cveto Sever, za obetajoče pesniško in prozno ustvarjanje Blaž Ogorevc, za ustvarjanje umetniškega in dokumentarnega filma pa Jože Perko.

BREŽICE

Znani dogodki od lanske pomladi, ko se je na Slovenskem zgostila zgodovina do vse bolj demokratične družbe so pritegnili pozornost lepega števila tudi na javni tribuni v Brežicah. Občinska konferenca ZSMS je namreč pripravila srečanje z Igorjem Bavčarjem, predsednikom odbora za

varstvo človekovih pravic ter Gregorjem Golobičem in Igorjem Lavšem, predstavnikoma ZSMS. Pod naslovom „V kakšno prihodnost?“ so uspeli osvežiti dogodke v zadnjih nekaj mesecih, največ pozornosti pa vendarle namenili političnemu pluralizmu.

CELJE

Celjsko društvo invalidov je koenc lanskega in v začetku letošnjega leta svojim najrevnejšim članom pomagalo tudi z denarnimi pomočmi. Tako so kar 52 članom dodelili po 50 tisoč dinarjev kot prispevek k nakupu oziromice, osmim pa so pomagali pri nakupu premoga. Oboje je bilo za marsikatero člana namreč tolikšen izdelek, da ga sami niso zmogli. Tudi društvena pomoč je včasih zgolj simbolična, seveda pa je omejena z žal preskromnimi sredstvi, s katerimi le-to razpolaga. Kljub temu so društveni aktivisti v dneh okoli novega leta obiskali kar 115 svojih bolnih članov in jih obdarili s skromnimi darili. Rjuhe, kava in kak posladek so obdarovancem polepšali praznike,

prav toliko pa je zalegla tudi lepa beseda, ki so je socialno najbolj ogroženi ljudje preporedko deležni.

CELJE

Pri celjski turistični zvezi vodijo natančno evidenco o številu in kakovosti prireditev na celjskem turističnem območju. S skupaj 460 so se v lanskem letu povzpeli na prvo mesto v Sloveniji, prav tako pa je zavidiljiv podatek o kakih 300 tisoč obiskovalcih, ki so se teh prireditev udeležili. Spodbudno je, da se ob desetih večjih prireditvah — kot so Pivo-cvetje v Laškem, pa Flosarski bal na Ljubnem, Lučki dan, celjski turistični teden in nekaj podobnih — uveljavljajo tudi manjše in doslej manj znane prireditve, ki pa po zanimivosti in izvirnosti morda celo presegajo nekatere še tradicionalne dogodke. Tako so se v minulem letu spet odlično izkazali na Planini pri Sevnici, kjer so prikazali običaje svojega kraja, pa v Lučah, kjer se dobro drži prireditev „Od štanta do štanta“ in še v nekaterih drugih krajih. Pri turistični zvezi menijo, da je posebne pohvale vredno tudi „Rogaško glasbeno poletje“, katerega številne kulturne in druge prireditve imajo še festivalski značaj. V izvedbi in pri pripravah vseh teh prireditev je sodelovalo več kot 3500 sodelavcev, od katerih jih je večina delala brezplačno. To je v časih, kakršni so dandanašnji, vredno še posebne hvale.

GABERJE

Kulturno društvo Zarja iz Gaberja v lendavski občini ima v svojih vrstah vedno več mladih. V okviru društva deluje več sekcij. Imajo pevski zbor, fotosekcijo, ritmično skupino in dramsko skupino. Razpolagajo tudi s knjižnico s približno 2000 knjigami. Društvo materialno podpira krajevna skupnost. Sestavljajo se v vaškem gasilskem domu. Pri snovanju programa, ki je vsako leto obširen, jim pomagajo tudi prosvetni delavci po-

družnične Osnovne šole Draga Luga-riča v Gaberju. Med najbolj uspeš-nimi sekcijami velja omeniti ritmično skupino, ki je pred kratkim gostovala na Madžarskem. V gabersko kulturno društvo Zarja je vključenih več kot 100 članov. Društvo dobiva tudi strokovno pomoč od občine Lendava.

DOMŽALE

V domžalski knjižnici je bila pred-stavitve nove knjige dr. Miroslava Stiplovska, rednega prof. na Filozofs-ki fakulteti, z naslovom Prispevki za zgodovino sindikalnega gibanja na Slovenskem (od njegovih začetkov leta 1868 pa do leta 1945). Knjigo je predstavil dr. France Kresal, znan-stveni svetnik pri Inštitutu za zgodovi-no delavskega gibanja, predstavitev pa so se udeležili tudi predstavniki republiških družbenopolitičnih orga-nizacij in nekaterih znanstvenih inštitucij.

GORNJA RADGONA

Februarja so delavci Gorenja-Elra-da priklopili še zadnje naročnike na kabelsko televizijo v Gornji Radgoni. Skupno je zdaj 191 naročnikov porav-nalo svoje pogodbene obveznosti. V prvi fazi je kabelsko omrežje speljano le od Črešnjevca do avtobusne posta-je v središču Gornje Radgone. V po-znejši fazi bo mogoče omrežje širiti tudi na druge predele mesta. Za etapno gradnjo so se odločili zaradi manjšega zanimanja v blokovskih na-seljih. Tisti, ki bi se radi priključili na sedanje omrežje, pa bi morali prispe-vati 1,8 milijona dinarjev in to v enem obroku.

KAPCA

V Kapci, ki spada v krajevno skup-nost Hotiza, deluje Kulturno društvo Jožefa Atila, ki deluje že več kot pet let. V društvu, ki je dvojezično, delu-jejo dramska skupina, mešani pevski zbor in folklorna skupina. Najbolj de-lavna je dramska skupina. Kulturni animatorji iz Kapce vsako zimo po-

stavijo na oder po eno dramsko delo: Igrajo v dvorani stare osnovne šole, ki jo je kulturno društvo uredilo s po-močjo krajanov. Večino denarja so zbrali sami, levji delež pa so dobili od samoupravne interesne skupnosti madžarske narodnosti.

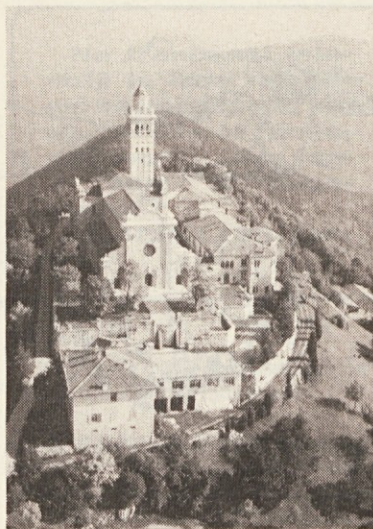
KRANJSKA GORA

V Liznjekovi hiši, etnološkem mu-zeju v Kranjski Gori, je pred kratkim spet, potem ko je bil dobri dve leti prazen, oživel spodnji prostor. Ta je bil že od začetka predviden za gale-rijsko in prireditveno dejavnost.

Tone Božman in Borut Faletič iz Kranja sta po najemni pogodbi z Gledališčem Tone Čufar Jesenice, muzejska dejavnost, uredila razstav-no in prodajno galerijo, v kateri pro-daja izdelke domače in umetne obrti približno 30 izdelovalcev. V prihodnje bi svojo ponudbo rada še izpopolnila predvsem z izdelki domače obrti ter s tem ohranila tisto domačo obrt, ki še ni izginila. Svojo dejavnost pa bo-sta lahko še razširila, ko bo odprt tudi obnovljeni gospodarski del Liz-njekove hiše.

LJUBLJANA

Nuša Kerševan, predsednica skup-ščine mesta Ljubljane, je osadila lipo ob sotočju Ljubljanice in Save v Zalogu in tako simbolično označila zače-tek gradnje osrednje čistilne naprave za Ljubljano. Prva faza gradnje naj bi bila končana čez tri leta, vrednost del, ki jih bo opravil SCT, pa po se-danjih predvidevanjih znaša nekaj več kot 76 milijard dinarjev. Čistilna naprava ne bo pomembna samo za Ljubljancane, pač pa bo bistven pri-spevek k čiščenju celotnega toka reke Save, za katero so se z druž-benim dogovorom zavezala vodstva mest, ki leže ob Savi ali vanjo spu-ščajo odplake. Brez te čistilne naprave pa tudi ne bi mogli začeti graditi savskih elektrarn in ustrezno zavaro-vati virov pitne vode, ki jih napaja Sava.

SVETA GORA pri Gorici ali Skalnica je znana božja pot z izredno lepim razgledom po dolini.

MARIBOR

Posebna komisija je ocenjevala de-lovanje pošt na območju Podetja za PTT promet Maribor. Pri tem je zlasti upoštevala kakovost storitev in videz pošte ter urejenost delovnih in drugih prostorov. Najbolje je bila ocenjena pošta Slovenska Bistrica. Sledijo ji pošte Središče ob Dravi, Ptuj, Polj-čane, Mislinja, Radlje ob Dravi, Slo-

KRKA, naša najbolj zasanjana reka, biser Dolenjske.

TRŠKA GORA v bližini Novega mesta.

venj Gradec, Šentjanž pri Dravogradu in Pesnica pri Mariboru.

MURSKA SOBOTA

Za razliko od drugih občinskih središč v Pomurju, kjer so šolarjem med počitnicami ponudili v glavnem le video projekcije in ure pravljic za mlajše, so imeli otroci v Murski Soboti več možnosti, da dva tedna počitnic kljub pomanjkanju snega preživijo na privlačen način. Eden najzanimivejših je bil verjetno tečaj računalništva v Domu tehnične kulture v soboškem parku. Tečaj na hišnih računalnikih Commodore 64 in Oric je pripravila občinska zveza organizacij za tehnično kulturo, oba tedna počitnic ga je obiskovalo med petnajst in dvajset mladih navdušencev, za to pa jim ni bilo treba plačati niti dinarja.

ORMOŽ

V letošnji deveti predelovalni sezoni je Tovarna sladkorja v Ormožu izdelala 29 tisoč vagonov sladkorne pese. S 36 tisoč tonami sladkorja je lanska letina povprečna, vendar več zaradi suše niso niti pričakovali. Ko so v začetku januarja zaključili s predelavo in potegnili črto pod sezono, so izračunali 92-odstotno izkoriščenost tovarniških kapacitet.

PORTOROŽ

V prodajni službi Turistične organizacije Portorož so minule dni prejeli naslednje sporočilo švedske turistične agencije Europa Expressen: „Pred prvim aprilom ne potrebujemo nobenih hotelskih postelj v Portorožu. Na naši televiziji in v časopisih je veliko informacij o problemih v Jugoslaviji, zaradi česar se ljudje ne odločajo za počitnice pri vas. Pred dvema dnevo- ma so na televiziji povedali, da obstaja možnost državljanske vojne v Jugoslaviji. Upam, da lahko razumete, kako velik problem je to tudi za nas.“

SLOVENSKA BISTRICA

Ukrep družbenega varstva, ki se je v bistriški trgovski delovni organizaciji Preskrba iztekel maja lani, je sicer dal nekatere pozitivne finančne rezultate, dolgoletnih notranjih trenj pa očitno ni pomiril. Drugače si pač ni moč razlagati sedanje odločitve delavcev maloprodajnega tozda Planika, da se bodo s prvim aprilom letos izločili iz Preskrbe. V številčno razpolovljeni Preskrbi naj bi tako ostala še tozda Veleprodaja Poljčane in Maloprodaja Klanjec.

SLOVENJ GRADEC

„Dan slovenske kulture je neločljivo povezan z osebnostjo Franceta Prešerna, ki je skozi poezijo uveljavil slovenski narod v njegovi samozavesti. Od takrat je skrb za jezik in njegovo kulturo prisotna v duhovni zavesti Slovencev,“ je na slovesnosti ob slovenskem kulturnem prazniku v Slovenj Gradcu rekel Branko Greganovič, predsednik zvezne konference ZSM. Slavnostni govornik je opozoril, da v vsesplošni družbeni krizi najbolj trpi kultura mladih, še neujeljavljenih ustvarjalcev. Zato bi jim bilo potrebno zagotoviti denar in družbeno pomoč, da bodo svoje poslanstvo lahko opravljali uspešno in neobremenjeno. Predsednik ZSMJ je še rekel, da so stvaritve kulture v našem družbenem prostoru najpogosteje vrednote-

ne le kot nacionalne vrednote, zaradi česar bi kazalo nadživeti že kar pregovorno slovensko jokavost in utesnjenost. Na prireditvi so podelili tudi Bernekarjeva priznanja domačim kulturnim ustvarjalcem. Bernekarjevo nagrado je dobila Anica Meh, plakete pa Peter Tovšak, Milosav Mičovič, Matjaž Gostenčnik in Ernest Vig.

SLOVENSKE KONJICE

Na vseh osnovnih šolah v konjiški občini so ob slovenskem kulturnem prazniku pripravili kulturne dneve na dogovorjeno temo. Medtem ko so jih na zreški in drugi konjiški šoli posvetili delu pohorskega pesnika Jurija Vodovnika, na loški pa krajevnim običajem, so se na Osnovni šoli odločili za svojstven način priprave kulturnega dne. Kakih 250 učencev predmetne stopnje so glede na njihove interese razdelili v enajst skupin, ki so delale pod vodstvom mentorjev učiteljev in zunanjih sodelavcev šole. Otroci so se tako šli aranžerje, ustvarjali so likovne izdelke, uglasbljali so Prešernove verze, raziskovali izvor domačih imen in urejali etnografske predmete. Vse, kar so v skupinah ustvarili, so v avli nato razobesili na razstavo, s katero so poželi med pedagoškimi delavci in ostalimi obiskovalci laskava priznanja.

ŠTANJEL

Maja lani so v prenovljenem gradu v Štanjelu odprli galerijo akademskega slikarja Lojzeta Spacala. V stalni zbirki je večje število slik, grafik in tapiserij, ki jih je umetnik podaril v trajno last občini Sežana. Za galerijo vlada veliko zanimanje, saj jo obiskujejo delovni kolektivi, šole in posamezniki, ki jim je pri srcu likovna umetnost. Od odprtja si je ogledalo Spacalovo galerijo v Štanjelu več kot deset tisoč obiskovalcev. Precej jih je prišlo tudi iz tujine, največ iz Italije, zlasti iz Trsta, Gorice, Vidma, Firenc, Ferrare in Verone. O galeriji je izšlo več zapisov in strokovnih ocen.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

si bo slovenski človek priboril pravico voliti svoje predstavnike po svoji vesti, da bo mogel svobodno soodločiti o družbeni ureditvi in o narodovi prihodnosti, predvsem pa, da bo spet lahko iskal resnico brez strahu in to tudi o neposredni preteklosti svojega naroda, kar je bistveno za našo skupno čast in rast. V tem upanju Vas pozdravlja

Marko Kremžar
MLADINA, Ljubljana, 3. feb. 89/9.

MLADINA: DRŽAVO IN PARTIJO JE TREBA LOČITI

Op. NAŠE LUČI: Janez Janša, eden od slovite četvorice iz lanskega poletnega procesa v Ljubljani, je zapisal v Mladini med drugim tole:

Živimo v enopartijski državi, v kateri je od slabe desetine prebivalstva odvisna usoda ostalih milijonov. Kriza je tako blizu eksploziji, da niti največji zagovorniki t. i. samoupravnega socializma ne trdijo več, da je samoupravljanje zgodovinski način urejanja oblasti in vodenja politike, v kateri odloča ljudstvo neposredno ali preko svojih predstavnikov. Oči javnosti niso uprte v skupščino, temveč v seje partijskih organov. Skupščina je proti CK po pomembnosti tretjerazredni organ. Povezava / države in partije / je očitna, neposredna in totalna. Absurd gre v uniformiranih okoljih tako daleč, da včasih partijo enačijo celo z domovino.

Dokler bo tako, bo strah za prve bilke političnega pluralizma v Jugoslaviji in predvsem v Sloveniji povsem utemeljen. Konkurenca vladajoči in edini politični stranki se avtomatsko postavlja na nivo konkurence državi ali celo domovini in tako se jo da pehati v polje nedovoljenega, kaznivega ali vprašljivega. Ločitev partije od države je torej bistven pogoj vseh sprememb v smeri demokratizacije.

Naš samoupravni socializem ne bo propadel na / 20. / seji / CK KPJ /, temveč (je že) v vsakdanjem življenju.

Zadovoljivo ni rešil niti enega od treh ključnih političnih vprašanj. Bolj kot kdajkoli doslej po vojni je odprto nacionalno vprašanje, ekonomija je na psu, demokracija pa niti še ne v povojih. Socializem je propadel zato, ker ni vzpostavil mehanizmov, po katerih bi se ta vprašanja reševala na najboljši možen način. Tega pa ni storil zato, ker naj bi večino tega rešilo eno samo dejanje, socialistična revolucija. **Usodna zmeta, ki ji je bilo pri nas žrtvovanih nekaj generacij.** Življenje in odnosi med ljudmi niso enostaven model iz lego kock, temveč nenehno gibanje in spreminjanje razmerij, ki jih lahko uravnava samo odprt, nedogmatski in demokratičen politični sistem.

Idealno bi bilo, da za naslednjo partijsko sejo sploh vedeli ne bi. S tem seveda ne izrekam želje, da naj bi bila ta tajna ali ilegalna (kot pred desetletji), **temveč zgolj upanje, da počasi morda le prihaja čas, ko o naši usodi ne bodo odločali predstavniki manjšine na partijski seji, temveč na neposrednih volitvah voljeni predstavniki večine na zasedanju skupščine ali parlamenta.**

MLADINA, Ljubljana, 3. feb. 89, 24.

TRETJI DAN: KAKO SO ZAŽGALI NADŠKOFA VOVKA

Merlak, kanonik nekdanji tajnik škofa Vovka: Zanimivo je, da za Cerkev (v Sloveniji) ni bilo najslabše do leta 1948, ampak po tem letu do leta 1954 se pravi po informatorju, ko so hoteli naši komunisti dokazati Stalinu, da so boljši od sovjetskih. V teh letih je bilo zaprtih zelo veliko duhovnikov, v nekem času skoraj polovica.

VRHUNC, kanonik, nekdanji tajnik škofva Vovka: Med njimi tudi bogoslovci. Skoraj vsi so šli skozi zapor . . . Iz (škofijskega arhiva) so pobrali vse take dopise in osebne stvari duhovnikov, na podlagi katerih so potem duhovnike tudi zapirali, sodili in poskušali pridobivati za sodlovanje.

MERLAK: Zažig škofa Vovka. Človek težko razume, da se je to zgodilo januarja 1952, skoraj štiri leta po informatorju (vendar je bil Stalin še živ).

Na francoski televiziji je neki mladenič na vprašanje, kaj je to demokracija, odgovoril: „Ne vem — sem iz Jugoslavije.“

MLADINA, 20. jan. 89/7.

VRHUNC: Sedaj se je zvedelo, da je bilo to naročeno iz Ljubljane . . .

Že na poti proti Novemu mestu je po kupeju neosvetljenega vlaka, v katerem se je peljal škof s spremstvom, v tunelu pri Mirni peči nekdo polil z neko smrdljivo tekočino. Ko se je vlak na postaji v Kandiji ustavil, so se spet odprla vrata kupeja in neznanec je polil po škofu vnetljivo tekočino in ga zažgal. Potem so ga spravili v čakalnico, tam je moral iti na mizo. Zmerjali so ga in se norčevali iz njega. Nekateri so prosili, da bi prišel zdravnik, pa so bili proti temu, češ da tudi ranjeni partizani niso imeli ne zdravnikov, ne reševalcev. Z vlakom se je odpeljal nazaj v Ljubljano. Ni smel biti v kupeju, ampak se je peljal v stranišću. Potem se je zdravil v ljubljanski bolnici zaradi opeklin 3. stopnje na vratu.

TRETJI DAN, Ljubljana, okt. 88/8.

S seje predsedstva RK SZDL: Prav enostrankarski sistem nas je pripeljal v zagato, v kateri smo. Treba je odpraviti monopolni in privilegirani položaj zlasti zveze komunistov, seveda tudi v socialistični zvezi, v kateri je mogoče iztresti dušo, spremeni se pa nič.

DELO, Ljubljana, 7. jan. 89/1.

---

franc saleški finžgar

---

prerokovana

---

26. julija 1914 je izbruhnila prva svetovna vojna. Na vojno je moral tudi gospodar s Kozjega vrha nad Soro na Gorenjskem Blaž Jančar, doma pa pustil ženo s šestimi majhnimi otroki. Za pomoč na kmetiji je prosil neoženjenega posestnika Maticevega Franceta, ki v vojsko ni bil klican.

France je Jančarjevi Francki, ki je bila včasih njegovo dekle, na kmetiji pridno pomagal. Včasih se mu je prikradla misel, kaj bi bilo, ko bi ne bilo Blaža iz vojne več nazaj.

France je sprejel v službo hčerko cerkvenega ključarja Goloba, ki jo je ta napodil od hiše, ker je zanosila s svojim fantom Matijem, malo preden je moral ta na vojno.

V vas so prišli spiski ranjenih in padlih vojakov. Med njimi so bili zapisani tudi organist, Matija in Jančar. Pripisano je bilo, da utegnejo biti v spiskih tudi napake.

Franca je naročila za moža pogrebno mašo in pripravila pogrebščino. Po maši je prišla z otroki zadnja iz cerkve.

Ob tem, ko so iskale njene oči brata, je zadela s pogledom za hip ob Matica. Matic je čakal tega trenutka in če ne z besedo, vsaj z očmi bi ji bil rad povedal, da ga srce boli kot njo, da se mu smili, da je molil vso mašo in da bi se bil najrajši razjokal, ko jo je videl tako pri obhajilu. Toda Franca se ni za hip ustavila ob njem.

Umaknila mu je oči. Matic je dobro opazil, kako se je zarezala na obrazu prek svetega miru resna poteza, ki je takoj izginila, ko je na-

govorila brata. A kljub temu je Matic bral v tej gubici: „Stran!“

Presunilo ga je, da ga je zaboletlo na sredi duše in da je preslišal vprašanje kajzarja Luka, dasi mu ga je zastavil drugič. Zato ga je Luka sunil: „Kaj si gluha, ka-li?“

„Gluha, kakopa! Le kako moreš po taki žalosti koj trobežljati kot baba?“

„Ee — enkrat mu je za smrt zapisano! Mar boš ti vekomaj?“

Luka ni ponovil vprašanja in se je užaljen obrnil proč. Ali kljub

žalosti si je mislil v srcu: „Gruntarska ošabnost!“ in pa: „Kar nič nisi žalosten, hinavec! Saj vsi vemo, kam obračaš oči, odkar je vojna!“

Medtem je Andrej povzel Jančaričino besedo in vse lepo povabil: „Takole, sosedje in žlahta, le stopimo za Franco, da se še enkrat živo domislimo rajnega, kakor je zaslužil!“

„Zaslužil!“ so ponavljali možje.

„Prej pa vas še povabim, ko se nam ne mudi, k Razdevšku, da se odteščamo!“

„Vsak polovico, Andrej!“ se je oglasil zdajci Matic. „Ti za svaka, jaz za sosedla!“

Vsem je bilo prav.

Le nekaj žensk se je razkropilo na pokopališče, kjer so pokleknile po grobeh in jih kropile z blagoslovljeno vodo. Pa ni dolgo trajalo in so tudi te prišle v krčmo.

Andrej in Matic sta plačevala, med pogrebci je vršala govornica in tako se je zgodilo, da je Jančarica morala čakati nanje s kosilom in ne narobe.

Preden so sedli za mize, je najstarejši pogravec Marinček odmolil vrsto očenašev: za rajnega, za rajno žlahto, za vse padle vojaške, za tiste domačine, ki so tu pokopani in ki so drugod, in nazadnje za vse tiste, ki jih ni ne tu in ne tam.

Nato so zasedli svoje prostore — tesno je bilo — in segli po jedilih.

Govor je utihnil; slišati je bilo le srebanje željnih ust in škrtanje žlic, ki so drgnile ob skledo.

Jančarica je imela prostor prav za vrati. Komaj da se je pritaknila jedi, že je vselej odšla in nosila iz kuhinje na mizo ter stregla gostom.

Roman je točil vino.

Takoj po prvih kozarcih je govor oživel. Pogrebcom so se svetila lica, marsikomu so stale vroče kaplje na čelu, ki si jih je skrivaj otiral.

Spet je vstal Marinček in povzdignil kozarec: „Bog mu daj večno luč, Blažu! Sosedje in sorodniki, star sem in hudega sem videl več ko dobrega. A najhujše sem učakal na starost. Ampak rečem vam: ni ga bilo v vasi, kar sem jih spremil gospodarjev za pogrebom, pridnejšega in boljšega od Blaža.“

Ženske so se začele usekovati. „Zares,“ je nadaljeval Marinček, „kakšno je on prevzel! In danes stoji Jančarjevo trdno, da je kaj! Cesar ga je poklical, Bog ga je vzel, v nebesih je, kakor je zaslužil. Vesel bo tegale kozarca, ki ga popijemo na njegov spomin.“

Med pogrebci je završalo. Vse roke so segale po čašah, vsi so tiho in žejno izpili, ženske so si obrisale oči, Franca je šla ven, Roman je točil na novo.

Nato je začel vsak o Jančarju, kar je vedel in česar ni vedel: „Pogorel je . . .“

Luka s Kozjega brda je rekel:

„Jaz sem kajžar — nazadnje bova obadva enako imela — ti nič, jaz nič — toliko pa tudi vem: če se tolikanj godlje zamete in skuha, kot si jo je sedanji svet, potem se ne bo ohladila tako naglo!“

„Na, kakšno zidanje sedaj!“

„Toča mu je bila.“

„Prasci padali.“

„Vse je prestal in se izmotal.“

„In vsakemu priskočil na pomoč.“

„In nikoli kletvine pri hiši.“

„Pa hudo molitven človek.“

„Brez pravn je bil.“

„Miren sosed.“

„Vojna nam pobere najboljše,“ je končal Korent in s tem edinim stavkom nenadoma zaobrnil pogovor drugam.

„Najboljše,“ so vsi zaeno priregnili.

Toda Marinček se je uprl: „Nič ne rečem, tudi dobri padajo, ki jim je namenjeno. Toda hudobni tudi.“

„Ni res!“ je postavil Luka svojo trditev. „Le povej mi enega med temi, ki ga ni škodal!“

„Škoda je vsakega,“ se je upiral Marinček.

„Naštel bi ti jih pa lahko takole,“

Luka je pokazal prste obeh rok, „samo iz naše občine, ki bi jih ne bilo ne samo nič škoda, ampak ter-na bi bila, ko bi jih zmanjkalo. Pa jih ne bo.“

„Tiste pleve! Če je drugod zanič, je za vojsko tudi zanič.“

„Vse bo še dobro,“ je vmes poprijel Korent. „Matic, le pripravi se, do petdesetega in še čez pojdemo vsil!“

„Ne bodi nespameten! Mar misliš, da bo deset let vojna? Božič bodo obhajali vsi doma!“

„Nikoli!“

„Ti pa veš! Jaz berem in nemški cesar je tako povedal! Menda že toliko ve kot kajžar Luka s Kozjega brda!“

„Naj ve ali ne! Jaz sem kajžar — saj me ni treba zato nič pikati — nazadnje bova obadva enako imela — ti nič, jaz nič — toliko pa tudi vem: če se tolikanj godlje zamete in skuha, kot si jo je sedanji svet, potem se ne bo shladila tako naglo, da bi jo do božiča pojedli! Prebito nam bo presedala!“

„Tako je!“ je Luku pritrjeval Korent. „O božiču doma, kajpak, če bi bilo tako, kot je pisal Snetjavčkovega Jakca sin.“

„Kaj mu je pisal?“ se je oglasil prvič Matic, ki je sedel kot na trnju, ko Franci ni bilo kar nič obstanka v hiši in se je vedno medla v kuhinji.

„Pisal? Takole je pisal: Ljubi oče! V začetku svojega pisanja vas naj-

Risbe na straneh 15 do 17 je narisal slikar Lojze Perko.

prej lepo pozdravljam in vam povem: nič se ne bojte! Tri dni že tečemo. Kmalu bomo doma.“

Družba se je zasmejala. Marinček pa skoro nič. Počasi je tehtno izgovoril: „Mm — oče snetjavec, sin snetjav!“

„Bi bil tudi ti snetjav, če bi te jih deset podilo!“ se je potegnil za fanta Korent.

K družbi je prisedel Andrej, ki je imel doslej polno dela v kamri, v hiši in zunaj.

„Jaz pa to Boga prosim: Kar koli naj bo, vse bomo prenesli. Da bi nas le ne pregnali ne! Le dajmo, vse jim dajmo in še mi pojdimo, da bi ga le sem ne bilo!“

„Sem?“ se je hitro oglasil Marinček. „Ali si kratkega uma! Kje je Galicija, ti moj Bog!“

„Kje je pa Lah?“ mu je govoril na zoper Luka. „Toliko, da kamna ne vržeš vanj.“

„Lah je naš zaveznik,“ je potegnil Matic z Marinčkom.

„Naj le bo. Jaz mu čisto nič ne zaupam. Kdor je delal deset let med Lahi kot jaz, pozna te ljudi.“

In vsa družba se je zedinila z Lukom zoper Marinčka ter prerokovala laško vojsko.

Matic je razmišljen pogledoval skozi okno, da bi ujel Jančarico

vsaj kje na dvorišču. In res jo je zagledal, ko je govorila s potovko Pikono in jo povabila v vežo.

„Pikona je prišla,“ je omenil Korentu.

„Ta ženska ima nos,“ se je namuznil Korent, pa takoj vstal in šel v vežo. Hitro jo je prived skozi vrata in jo postavil sredi hiše: „Pikona, pogače in vina dobiš, če imaš kaj novic!“

„M, saj jih ne prodajam in zavoljo vina tudi nisem prišla. Brodarjeva krava je obolela in mu nesem kolmeža, cijanove štupe in grenke soli.“

Pikona je pokazala v cekar.

„Le namoči si ga, preden začneš!“ ji je ponudil kozarec Korent.

Pikona je izpila, si otrl ustnice in rekla: „Bog plačaj, in naj zaleže rajnemu Blažu! Sedaj pa moram takoj naprej. Bolezen nič ne čaka.“

„Kakšno novico si vendar ujela spotoma.“

„Če že hočete, morda ne veste, da je dejano vse žito pod zaporo in da so vsem — vam kmetom tudi — zapisali, koliko smete kruha snesti na dan.“

Moški in ženske so strmeli.

Pikona je pa segla še enkrat po kozarcu in naglo odšla.

„Pod zaporo? Nam, ki smo ga tako rekoč izrvale iz zemlje!“

In oživile so se ženske.

„Saj ni mogoče!“

„Je, je tako. V nedeljo bo klica-

no,“ je potrdil Andrej. „Včeraj sem tudi jaz to zvedel, ko sem šel iz Ljubljane.“

„Tega nikoli ne!“ je zavpila Brumnikova in zamahnila z rokami.

„Sama sem žela, sama mlatila — o, si bom tudi sama malice rezala!“

Iz kota pod križem se je oglasil ujec pokojnega Blaža: „Nič se ne čudimo in nič se ne jezimo! Prerokovana je prišla, a še začela se ni. Svet je Bogu potegnil vajeti iz rok in sedaj sam vozi. In vozil bo tako, da bo vse v jarku, potem bo konec, prej ne.“

„To je vendar od sile, da vse sedaj tišči v kmeta!“ ji je pomagala Klandra. „Prej te pa ni nihče videl! Smrdiš, kmet, so ti rekli in se te ognili!“

„Pod zaporo!“ je pomagal Luka.

„Kje so pa bili tedaj tisti možje, ko so se mesarji ob suši iz nas norca delali, kje? Mesarje naj bi bili dali pod zaporo. Presneto, pet desetakov mi je ponudil za voleta! In sem ga sam pobil, vsa vas je jedla

takorekoč zastoj meso, jelite, in sem ga še nasolil, pa sem dobil desetak več zanj in kožo povrhu!“

„Luka, prav imaš! Pred vojno ni bilo nobene maksimalne cene ne za železo ne za smrdljivce, za nobeno reč. „Kmet, plačaj, če hočeš imeti!“ to je bila cena, ki so jo bogataši vili, kakor so hoteli. Le čakajte, danes jo bo pa kmet vill!“

Ženske so hvalile Klandro in ji obetale, da jo drugič izvolijo za poslanca.

Ko se je šunder polegel, se je oglasil Marinček: „Le nikar preveč ne jezikajte, da česa ne iztaknete! Vojna je vojna!“

Vsi so ga pogledali izpod čela in Luka je rekel: „Ali smo kaj rekli, da ne damo cesarju, kar je njegovoga? Ali mu nismo dali: sinov, mož, živine — vsega? In če bo treba, še bomo dali, da veš in da ne boš vlekel na ušesa pogovorov kot izdajalec!“

Marinček se je razburil in planil kvišku.

Andrej pa je stopil predenj: „Ne, ne, ne, oče! To so besede! Nikoli ni bilo prepira v tej hiši, ali naj ga na Blaževo pogrebščino začnemo? Hudo je za vse — potrpimo! Saj bo vsega konec! Beseda tudi ni konj!“

Iz kota pod križem se je oglasil ujec pokojnega Blaža in rekel: „Nič se ne čudimo in nič se ne jezimo! Prerokovana je prišla, a še začela se ni. Svet je Bogu potegnil vajeti iz rok in sedaj sam vozi. In vozil bo tako, da bo vse v jarku, potem bo konec, prej ne. Zdaj pa molimo!“

Ujec je začel s povzdignjenim glasom, pogrebci so molili za njim, pridružila se jim je tudi Jančarica, ki je bila že vsa nesrečna, ko se ni nikomur mudilo.

Nato je vsak stojč izpraznil kozarec, se poslovil in se zahvalil Jančarici ter odšel.

Matic se je pa izmuznil za njenim hrbtom iz hiše, šel v hlev, naglo opazil, da je živina žejna, vzel škaf in šel k vodnjaku.

„Poglej ga,“ je rekel nekoliko vinski Luka. „kako je domač! Kmalu bo Jančar!“

Tudi drugi so se ozrli nanj, kaj je trolbal vodo, in glave so se

šepetaje stikale, posebno ženskam.

Jančarica jih je s praga gledala in pekoča jeza jo je pograbila. Poklicala je Ferjana: „Brž pojdi tja in reci Maticu, naj pusti živino pri miru! Bomo že sami vardevali!“

Ferjan je stekel čez dvorišče k vodnjaku: „Mama je rekla, da hitro pri miru pustite našo živino, bomo že sami brez vas!“

Maticu je obstala roka. Pogledal je proti veži, kjer je stal Janezek in mahal z roko: „Pustite, tlic Matic — tlic Matic!“

France je prijel za škap in bušknil vodo iz njega po tleh, ga postavil nazaj in naglo odšel.

XIII

Noči, tako trpljenja polne, Matic še ni preživel. Težka je bila tista, ko se je vrnil iz zapora in je našel Franceta poročeno. Toda takrat je bil mlad. Zarobantil je, se zaril v seno in zaspal. Nato je nekaj dni popival in trpljenja je bilo konec. Po vsem tem, kar je doživel na dan pogrebščine, ni robantil, ni popival. Kot senca se je vlačil okrog voglov, brez veselja je delal, zjutraj je vstajal z rdeče obrobjenimi očmi, jedi se je samo pritikal, da ni žalil sestre Lojze.

Ta ga je skrivaj opazovala s skrbi polnimi očmi in prvi dan uganila, kaj mu je. Tih mu je stregla, prepričana, da se zdrami iz tega nepotrebnega trpljenja, kakor je sodila sama, ki ni bila skušana še nikoli.

Tudi dekla Francka ni imela zavezanih oči. Toda še malo ni slutila, kaj bi utegnilo biti gospodarju. Vso njegovo malobesednost, njegov upadli obraz in čudno zadirčnost je začela pisati na svoj rovaš. Zakaj njena ura se je bližala. Zato je prosila Lojzo ko sta bili sami: „Jaz grem poiskat stanovanje.“

„Zakaj?“ se je začudila Lojza in pogledala izza šivanja, ko je zvečer delala krstno oblekico za otročiča.

„France me tako težko vidi.“

„Saj ni res. France je . . .“

Hotela ji je kar razodeti, a naglo si je premislila in razlagala: „France je včasih čuden. Nič ne maraj za to in bodi prepričana, da ti nisi

vzrok! Kar sva obljubila, sva obljubila! Francka, ti boš pri nas in potem naj bo, kot je božja volja!“

Francka jo je hvaležno pogledala in spet sta molčé šivali drobno perilo za otročiča.

ln tudi tedaj, ko je vstopil France, ni bilo nikogar, ki bi začel pogovor.

France je sedel k peči, gledal v mračno, z rdečim zastorom zavešeno okno in molčal. Niti k mizi ni pogledal, kaj ženski delata.

Kot je sodil, da je iz gole vljudnosti zadosti dolgo posedel, je rekel: „Molimo, no!“ in takoj nerodno pokleknil k peči, stisnil glavo med široke dlani in nerazločno žebiral molitev za Lojzo.

„Lahko noč!“ je voščil nato, nobene pogledal in odšel.

Lojza pa je šinila za njim, ga prestregla v veži in mu pošepetala: „Počakaj!“

France je pokorno sedel na ognjišče in brskal s trsko po tlečem pepelu.

Ko je Lojza odpravila Francko spat, je sedla k njemu na ognjišče in pričela: „To ti moram povedati, France, dnevi Franckini potekajo. Kajne, da ostaneva mož beseda in da naj bo pri nas?“

Lojza je Franceta pomenljivo pogledala:

„France, ne ženi si tako k srcu! Saj ni vredno!“

„Kaj?“

„Saj vem! Jančarica! Prvo uro na pogrebščini sem vedela, ko sem videla tebe in njo. Izbij si jo iz glave! Če ti ni namenjena, kaj moreš za to?“

Brat se je stresnil, kot bi ga bil kdo poklical od daleč.

„Seveda, seveda!“ je hitel.

„Saj sem vedela, da si za to. A vidiš, Francka je žalostna in se te boji, ko si tako čuden. Misli, da si zaradi nje, da ti je napoti, in hoče stran.“

Brat je zdrsnil z ognjišča.

„Nikamor ne pojde, le povej ji, tukaj bo, kakor sem rekel!“

Nato je spet sedel na ognjišče in globoko vzdihnil.

Lojza ga je pomenljivo pogledala: „France, ne ženi si tako k srcu! Saj ni vredno!“

Brat je vprašujoče pogledal sestro.

„Kaj?“ je počasi spregovoril, da bi tajil.

„Saj vem! Jančarica!“ Vtem se je predirljivo ozrla v njegove oči, ki jih je povetil, in obenem ves zardel.

„Poglej, mislim, da nihče ne vé, a jaz vem, prvo uro na pogrebščini sem vedela, ko sem videla tebe in njo. Izbij si jo iz glave! Če ti ni namenjena, kaj moreš za to?“

France je stisnil ustnice, pogledal v dimnik, zob je škrtnil ob zob, na licih so mu trepetale mišice.

„Imaš čisto prav, Lojza, a pomagaj si, če si moreš! Ko bi ti jaz eno noč dal tole, kar me grize tu notri in mi pije kri, pri vsej pobožnosti znoriš, da veš, zmeša se ti!“

„Nič ne tajim tega. Boga hvalim, da mi je prizanesel do danes. Toda tebe bo konec, če se ne spa-
metuješ.“

„Da bi me le bilo!“

„No, ne govori pregrešno! To je tvoja trma, nič drugega! Vesel bodi, če te ne mara! Če se hočeš oženiti, in čas je, da se, si jo izbereš, in tako, da ti bo hvaležna.“

„To sam vem. Ampak povej mi

eno, da bom tole čutil zanjo in tole trpel, takoj grem ponjo! Krilo ji kupim in čevlje, da bo mogla k poroki, če jih sama nima. To je tisto, česar ti ne razumeš. Saj sem poprej tudi občutil, a imela je moža — kaj sem hotel? In vidiš, prej mi je takorekoč obetala, sedaj, ko je prosta, me pa vrže izpred vrat. Pes vedi, kaj je bušilo vanjo, prekleto! Ali je spet tisti finančar . . ."

„France, ne kolni in ne natolcuji in ne delaj greha! Premagaj se, morda se še vse preobrne! In če že ne moreš drugače, vsaj ne kaži ne tega tako očitno! Ves si poparjen in kar hujšaš. Ljudje bodo opazili in ona tudi. To ti pa jaz razodenem, če sam ne veš, da je ženska najbolj srečna takrat, če kdo takole trpi zavoljo nje. Tega veselja ji vendar ne privoščil!“

Brat ni nič odgovoril, a na obrazu mu je brala, kako silno se mu je prilegla taka beseda.

„Sedaj pa pustiva to in mi povej: ali pojdeš po ‚ženo‘, ko bo Francka na tem?“

„Seveda pojdem.“

„Za botra boš tudi?“

„Le kaj spračuješ? Saj je vse domnjeno.“

„Potem pa lahko noč in dobro spi!“

Matic je to noč resnično prvič po pogrebščini dobro spal.

Ves spočit se je lotil dela in Francko je ogledoval z velikim spoštovanjem. Dognal je celo, kar so ženske že davno trdile, da se ji ta stan posebno poda in da je za čuda brhka v njem. Ko je videl, da hoče postavljati pomijnike v jasli, je hitro priskočil — doslej mu to še ni prišlo nikoli na um — ji vzel iz rok posodo in ji kar prepovedal: „Vzdigovala pa ne boš, Francka! Le kaj lahkega podelaj!“

In tako je potekel teden, ki ga je bila vesela Lojza, kljub vsej veliki skrbi Francka tudi, in Matic sam se je bil toliko raztresel, da je laže prenašal, ko ga je Lojza poklicala ponoči: „Brž, brž, Francko je po-

padlo! Jaz grem po Lukovo mater.“

Matic je kar zviška treščil v škornje, pograbil svetilko in se spotoma zapenjal, ko je drvel po hribu v dolino.

Silno je potegnil za zvonec pri ‚ženi‘, ki je pa kljub temu počasi prižigala luč in odpirala okno.

„Brž, brž, Francko je popadlo! Jaz grem po Lukovo mater,“ je poklicala Lojza Matica ponoči.

Matic je kar zviška treščil v škornje, pograbil svetilko in se spotoma zapenjal, ko je drvel po hribu v dolino.

Silno je potegnil za zvonec pri ‚ženi‘.

„Kam?“

„K Maticu v Kozji hrib!“

‚Žena‘ se je neverno nasmejala.

„I, tak brž, no!“ se je jezil Matic.

„Saj res,“ se je trčila ‚žena‘ po čelu in zaprla okno.

Matic je hodil z lučjo gor in dol in se grozovito jezil, ko ni bilo napravljajna ne konca ne kraja. Ni mogel strpeti, da je še enkrat potegnil za zvonec.

‚Žena‘ se je pojavila med vrati s cajnico v roki: „Za božjo voljo, imej pamet! Zvonec mi utrgaš!“

„Jaz sem se opravil in prišel do semkaj prej, ko vas človek iz hiše spravi.“

Matic se je zaobrnil in krenil z ve-

likimi koraki pred njo, da ga je že priletna ‚žena‘ težko in hropeč dohajala ter venomer svarila, naj hodi počasi. Matic se pa ni dal dosti preprostiti, tako da ga je skrbelo, ko niti sam ni vedel zakaj.

Ko sta dospela do doma, je Matic odšel v hlev in se tamkaj naslonil ter čakal jutra. Nekoliko je zadremal, a vedno je prisluškal.

Zarana se je lotil vardeje, tiho šel v vežo in spet iz nje. Silno rad bi bil odprl vrata in vprašal, kako in kaj. Vračal se je v hlev, postajal na predruju in čakal.

Rano jutro je že bilo, ko ni več strpel in je spet šel v vežo. Tamkaj je našel Lojzo in ‚ženo‘.

„Kako je Francki?“ je vprašal šepetaje.

„Čaj, da ti pokažem!“ je rekla ‚žena‘ in šla v hišo ter mu prinesla iz nje v povojček povito dete: „Lej ga, Maticka!“

Matic ga je gledal in ves vesel ga je bil.

„Oh, oh, viš ga no, to je Matija, ves Matija! Jamico ima na bradici in skodrane lase kot on.“

Nerodno ga je pobožal s težko, tega nevajeno roko.

„Tebi, Matic, bi se spodobila takale štručka, in ne ena, sedem! Le kaj misliš? Ali boš grunt s seboj nesel na oni svet? Komu boš pa zapustil, če ostaneš takle samski pustež?“

„Če ne bo drugače, pa kar temu-le, saj bo potreben.“

„I, prav! Potlej pa še mater vzemi, ni dosti boljših!“

Matic je izbuljal oči in gledal ‚ženo‘, kot bi govorila v nerazumljivem jeziku.

„U, le glej mel!“ se mu je namrdnila ‚žena‘ in odnesla dete v hišo, a se hitro vrnila: „Sedaj se pripravi na krst, če imaš opravljeno v hlevu!“

Matic se je začel pripravljati. Obul se je, umil, preoblekel, pregledal denar in ko je ves prazničen prišel iz sobe, ga je ‚žena‘ oštela: „Kakšno pripravljanje! Snoči si pa meni oponašal, kako sem počasna!“

Matic se je samo smejal in nič ni zameril.

Napotili so se k fari.

Risbe na straneh 18 in 19 je narisal nemški slikar Werner Berg, ki si je izbral za svojo novo domovino koroško Podjuno.

Dasi je spotoma vse mogoče spraševal, kaj mu je storiti, je bil pri krstu — prvič je bil za krstnega botra — vendar tako grozno neokreten, da se mu je celo župnik nasmihal, kakor se je trudil, da bi bil resen.

Po krstu so šli zajtrkovat k Razdevšku. Lojza je povedala bratu, da gre tačas h Golobu.

„Nalašč nikar!“ je ugovarjal France, a Lojza je šla.

Golob je kosil steljo v gozdu, mati je bila doma.

„H krstu smo prinesli,“ ji je povedala. „Ali bi šli pogledat?“

„Lepo te prosim, ali je vse zdravo?“

„Vse po sreči, mati!“ je rekla Lojza in bila vsa vesela.

Tedaj mati ni več zmagala solz. S predpasnikom je zastrla oči, prišla z desnico Lojzo in jo peljala v hišo.

„Lojza, ti si svetnica! Kako bi se ti zahvalila? Ti ne veš, kaj smo pri nas ta čas pretrpeli! Jaz in oče. Saj ni tak, kot se dela! V sanjah jo je klical nazaj, seve, če sem pa omenila, me ni pustil do nje. A danes grem. Takoj s tabo. Kaj naj ti postrežem? Morda kave, ali ti čaja zavrem? Kar reci!“

„Ničesar, mati! Samo toliko, da sem vam povedala. Pri Razdevšku čakajo botri. Pojdite pogledat fantička!“

„Tja res ne grem, kar za vasjo krenem k vam. Precej.“

„Kakor mislite,“ je rekla Lojza in se poslovila.

Golobovka pa je začela loviti kokoši, nabrala vse mogoče stvari, naložila težko košaro z jestvinami, penicami in odšla.

Pri Razdevšku so posedeli, ker je bil Matic po dolgem času spet

Po krstu Matička je šla Lojza h Golobovim. Mati je bila doma.

„H krstu smo prinesli,“ je povedala Lojza.

„Ali je vse zdravo?“

„Vse po sreči, mati!“
Mati je šla k Francki. In tam sta se obe razjokali.

enkrat dobre volje, tako dolgo, da jih je mati prehitela in prišla pred njimi k Francki.

In tam sta se obe — hči in mati — razjokali v tihi, temni kamrici; ljudje niso videli solz, videl pa jih je Bog in jih je bil vesel.

XIV

Odkar se je pri Maticevih naselil mali Matiček, se je življenje za čuda spremenilo.

Lojza je utegnila veliko manj brati kot prej. Vedno je bilo malenkostnih opravkov vse polno. Toliko da je opravila molitve in bratovščino. za drugo ni bilo časa. Vse je podelala za Francko in ji branila iz hiše ter ji stregla, da se je uboga mlada mati sramovala in ven in ven tožila naglas in premišljala sama zase: kako da so tolikanj dobri ljudje na svetu? Snovala je načrte, da bo služila pri hiši leto in dan brez plačila in da ne sprejme vinarja.

Ko ji je Golobovka, ki se je poslej često prikradla v hišo, namignila, da se oče meči in da lahko misli na vrnitev domov, ji je Francka odločno odbila to upanje: „Pred le-

tom nikamor! Zastonj jim bom delala in še ne bom povrnila, kar so mi storili. Mati, Lojza je svetnica.“

„Je, je,“ je ponovila Golobovka in solze so ji silile iz oči. „Ampak povrnili bomo mi. Sama lahko povrnem. Bog ne daj, da bi imeli kaj stroškov s tabo! Na, tole! Ko porabiš, še prinesem.“ Golobovka ji je stisnila nekaj bankovcev.

„Dandanes se dobi denar. Včeraj je prišel vojak in po vsej sili hotel imeti tri petelinčke za častnike. Veš, da mi je dal petnajst kron zanj! In jajca in maslo — vse gre in nič več ne vprašajo, po čem. Daj! Strahote morajo imeti denarja. Vidiš, tako si naberem skrivaj lepih denarjev, ko on za to niti ne ve. Mar so mu petelinčki in jajc mi tudi ne hodi preštrevat po gnezdih. Naj te torej nič ne skrbi, kako boš odslužila, kar so ti storili! To je moja reč!“

„Saj sem vam hvaležna, a sklep je sklep. Več jim bo zaleglo moje delo leto in dan kot denar v teh časih. Zato ostanem, kot sem rekla.“

Golobovka ni silila dalje v hčer. Lojzi pa je rekla, naj le Francko spet napreže, češ da je že zadosti trdna.

„Če bo France dovolil,“ se je nasmehnila Lojza Golobovki.

„Uj, saj mu mora biti že vendar odveč tuja ženska brez dela pri hiši!“

Lojza je skomizgnila z rameni in se spet nasmehnila. „Nič nam ni odveč, mati! Tako smo se privadili, da ne vem, kaj bi počeli, če bi sedajle odšla.“

„Odšla, kako pa,“ se je oglašil France za hrptom. „Zakaj sem pa boter? Nikamor ne pojde!“

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

Naše prvo srečanje v letu 1989 — ob mizi božje besede in evarhističnega kruha — je bilo na nedeljo Jezusovega krsta. Proti pričakovanju se je zbralo kar lepo število ljudi, tako da so bili popraznični pomisleki povsem odveč. Tokrat je maševal p. Franci Pivec (že večkratni gost Slovenskega doma). V homiliji je odkrival bogastvo prvega in osnovnega zakramenta. Spomnil nas je na našega velikega misijonarja Fr. Barago, ki je ob svojem obisku v domovini našel pot najprej v svojo župnijsko cerkev in se ob krstnem kamnu Bogu zahvaljeval za milost sv. krsta in vere. Tako smo se tudi mi v duhu razpršili po lepi Sloveniji — po naših župnijskih cerkvah, kjer smo bili krščeni, in se Bogu zahvaljevali za dar božjega otroštva in za neločljivo zvezo s Kristusom, ki je bila v nas sklenjena še preden smo bili sposobni izreči prvo slovensko besedo. Vsi smo čutili klic, da ohranjamo luč, ki nam je bila zaupana. Še več! Vsak dan ji moramo prilivati novega olja, da bi kot slovenska skup-

nost sredi Londona ostali zvesti Bogu in svojemu narodu.

Po maši je sledil družabni del — s tombolo. Zelo zanimiva stvar. Vsak ima svojo nalogo. Stvari tečejo kot po maslu. Dobitki so bili zelo privlačni — vsem vidni. Le eden je bil skrit v žaklju. Srečno naključje je hotelo, da ga je dobil ravno g. Stanko Žakelj, tako je poleg enega (svojega priimka) dobil še drugega „mačka“ v žaklju . . . Razpoloženje je bilo zares prijetno. Tudi slovenska pesem ni izostala . . .

Toda življenje ima svoje zakonitosti. Menjavata se veselje in žalost. Tako smo že naslednji dan zvedeli za *smrt* g. Cirila Žebota. Prva maša za pokojnjegov duši je bila ravno v našem „Domu“ le dve uri po njegovi smrti. Naj bo g. Ciril, ki je mnoge poučil v „resnici“, kakor zvezda za vso večnost. Bog pa naj mu bo bogat plačnik . . .

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Slovensko bogoslužje v Linzu je bilo v zadnjem času še kar dobro obiskano. Seveda bi moglo biti še boljše. Pa še eno željo ima misijonal: da bi verniki prišli pravočasno v cerkev, saj mnogi stoje pred cerkvijo in ne morejo končati začetih pogovorov. Saj je zanje čas po maši v našem Centru.

V Centru smo praznovali 22. januarja *god našega organista* g. Antona Zoreta. Za svoj praznik je napravil krvavice in pečenice; ga. Antonija je že doma skuhala izvrstno zelje. Dišalo je kakor doma, kadar so bile kolone. Pijačo je pa godovnjaku dal na voljo Center, kar se je gotovo spodobilo, saj ima na skrbi, da je v Centru tehnično vse v redu.

Zadnje januarso nedeljo smo pa imeli *pustovanje*. G. Zlatko je na harmoniko igral naše „viže“. Ker je bil obisk lep, je ga. Duhaničeva imela v kuhinji res dosti dela. Iz skrinje smo vzeli tudi ostanke božičnih potic ter podzemskih lešnikov. Tako ni bil nobeden lačen. Na to nedeljo je bil med nami tudi slovenski slikar iz Salzburga,

g. Norbert Grčar, ki je razstavil oljne slike in slike na les. Morda je bila tista nedelja zaradi konca meseca malo bolj neprimerna. Pa so ljudje rekli, da bodo še kaj kupili, ko bodo bolj pri denarjih. Misijonal je umetnika predstavil s kratkim življenjskim opisom.

Na samo pustno nedeljo smo pa praznovali *rojstni dan* g. Janeza Zoreta. Obenem je prišel med nas g. Vlado Jalšovec, doma iz Medmurja. Prav to nedeljo bi obhajal srebrno poroko, pa mu je žena v lanskem aprilu kar na hitro umrla. Z ženo sta nekdanj večkrat prihajala k slovenski maši. Zato je hotel z nami obhajati spomin na poroko. On je dal za pijačo, Janez je pa plačal vse, kar smo pojedli. Tako vidite, da nam je v predpustu kar dobro bilo.

Sedaj smo v postu, pripravljali naj bi se na veliko noč. Seveda to ne bo šlo brez odpovedi, molitve in dobrih del, predvsem pomoč lačnim in zapuščenim. Tako nas uči sv. pismo.

Letos bomo imeli spet na veliko soboto ob pol osmih zvečer (19.30 uri) v uršulinski cerkvi naše vstajenjsko bogoslužje, na veliko noč pa spet pri karmeličankah ob pol desetih dopoldne. Po maši pa bo kakor vedno agapa (velikonočni „žegen“). Blagoslov jedil bo na veliko soboto po maši in prav tako v nedeljo.

Že od 10. januarja boleha naš misijonal. Dobil je gripo, pa je ni odležal. Pustila mu je bronchitis in po enem mesecu še vedno ni povsem dober. Bolezen je vzrok, če je moral omejiti delo na najnujnejše.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Kakor je bilo lepo v decembru, je bilo bolj žalostno v januarju. Udeležba pri maši je bila res pičila, iz Salzburga samega samo dve osebi. Če se stanje ne bo spremenilo, je upanje na novega duhovnika brez vsakega upa.

Če ne bo naslednika, je predvideno, da bo enkrat mesečno slovenska maša v Freilassingu, kamor bo prihajal g. Marijan Bečan iz Münchna. Resnici na ljubo povedano, so zadnja leta držali pokoncu slovensko skupnost v Salzburgu prav rojaki iz Freilassinga.

V Sloveniji se slovenska in verska zavest prebujata, med nami pa izumirata. Potrošništvo in materialistično mišlje-

nje nam izpodjedata narodne in verske korenine. Ob takih ugotovitvah mora vsakemu duhovniku srce krvaveti.

PREDARLSKA

Dr. Klaus Kūng novi škof za Predarlško

Po dolgem pričakovanju in uganibanju je končno papež imenoval dr. Klauša Kūnga za novega škofa škofije Feldkirch. Pred dvema leti, ko se je prvič pojavilo ime Kūng kot možnega naslednika škofa dr. Bruna Wechnerja, je prišlo do protestov pri nekaterih duhovnikih in laikih, ker je bil član Opus Dei. Tudi sedaj, ko je bilo že določeno, da postane škof, so nekateri protestirali. Pravega vzroka ni vedel nihče povedati. Niso bili proti osebi, ampak proti Opus Dei, ker je zelo „konservativen“. Kljub temu se je papež odločil zanj.

Rojen je bil v Bregenzu 17. sept. 1940 v družini s štirimi otroki. Oče je bil zdravnik v Feldkirchu. Klaus je obiskoval gimnazijo v Feldkirchu in tu maturiral. Po maturi se je odločil za študij medicine. V Innsbrucku je začel, dokončal pa na Dunaju. Kot študent se je spoznal z gibanjem Opus Dei in se mu priključil. Po končanem študiju medicine je bil eno leto na praksi v neki dunajski bolnišnici in obenem že prevzel vodstvo v študentskem domu Birkbrunn.

Jeseni 1965 je odšel v Rim, kjer je začel študij teologije na papeški Lateranski univerzi. 1969 je zaključil študij

z doktoratom. Kot doktor medicine in teologije se vrača nazaj v Avstrijo. Zaposlil se je še eno leto kot zdravnik v Grazu v mestni bolnici.

23. avgusta 1970 je bil posvečen v duhovnika v Španiji. Novo mašo je obhajal 1970 v znamenitem športnem kraju Lech na Predarlškem. Po nekaj mesecih se spet vrne na Dunaj. Postane kaplan v župniji sv. Petra. Istočasno je bil določen za mladinskega duhovnika.

1976 je postal regionalni vikar Opus Dei za Avstrijo. Poleg dušnega pastirstva je vodil veliko duhovnih vaj in obnov. Veliko je tudi spovedoval.

V soboto, 21. jan., je prišlo uradno imenovanje iz Vatikana. Že naslednji torek je imel tiskovno konferenco, kjer je nakazal smernice škofovske službe. Hoče biti škof za vse. 5. marca 1989 bo posvečenje v katedralni cerkvi v Feldkirchu.

Slovenci v Vorarlbergu mu želimo božji blagoslov v tako odgovorni in težki službi.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

„Božična noč, prelepa si nad vse noči!“ — Pod tem naslovom je mešani pevski zbor Cantate v Maasmechelenu pred božičem organiziral dva pevstva nastopa, pri katerih so sodelovali Cantate in mešani, mladinski, otroški zasedbi, češki mešani zbor C. K. D. iz Prage ter mešani zbor Slomšek iz Belgije.

V soboto, 17. 12. 1988, sta Cantate in mešani zbor iz Prage skupno zapela Dvorakovo mašo v cerkvi sv. Barbare v Eisden-Cité. Velika cerkev je bila napolnjena do zadnjega kotička. Poslušalci so doživeli čudovito glasbeno razkošje.

Naslednji dan so bile v Eisden-dorpu na programu predvsem božične pesmi. S Sveta noč, blažena noč je v flamščini v skrivnostni temi začel otroški zbor Cantate ob postopnem prižiganju svečk. Isto pesem je nadaljeval mladinski Cantate v angleščini, mešani zbor Cantate je to pesem pel v nemščini, Slomšek v slovenščini in

pevci iz Prage v češčini. Preprosto, a čudovito božično doživetje v bratskem sodelovanju različnih narodnosti in jezikov.

Nato je vsak zbor izvedel svoj božični program. Spet smo slišali pesmi v raznih jezikih in iz različnih časov.

Slomšek je pel na koru ob spremljavi orgel. Pri izbiri pesmi in solistov je pevovodja g. Vili Rogelj imel posebno srečno roko ta večer. Slomškov nastop je prijetno presenetil in začudil vso cerkev. Tudi mi pevci smo čutili, da je naš božični nastop bil nekaj posebnega. Nekaj neizrekljivo lepega se je dotaknilo nas vseh tisti večer. Tudi mi sami, ne samo poslušalci, smo živo začutili lepoto slovenske božične pesmi. Po božičnih melodijah so stoletja spregovorila o božji ljubezni do človeka. Pri naših večdesetletnih nastopih je ta koncert bil eden najbolj uspešnih. Flamci so se naučili resno računati z nami in nas redno vabijo k sodelovanju pri glasbenih večerih. Slovenske melodije so jim všeč.

Za zaključek so vsi zbori skupaj zapeli nekatere češke in J. S. Bachove skladbe. Pevci in pevovodja g. Vili Rogelj zaslužijo priznanje in zahvalo.

Mala skupina kot smo Slovenci v Limburgu, smatramo naš pevski zbor za nekaj čisto izrednega, nekateri ga smatrajo za slovenski čudež.

Naj ta „čudež“ traja še dolgo let!
Polde Cverle

Zadnjo soboto v januarju je Slomšek nastopil pred flamskim občinstvom v Kozenu pri St. Truidenu. V mešani in moški zasedbi je zbor zapel vrsto slovenskih pesmi in takoj ustvaril polno sozvočje s poslušalci.

Iskreno čestitam pevovodji, pevcem, pa tudi gostiteljem za skrbno pripravo.

Dober pevski zbor je v izseljenstvu odličan glasnik slovenske kulture, solidnosti in požrtvovalnosti. Prijatelj, imaš lep glas? Pridruži se! Nimaš glasu, nimaš pevskega daru? Pridi vsaj na prireditve! Plačaj! Ploskaj! Veseli se uspehov! V težavah pa pomagaj in navdušuj! To je človečansko, slovensko in krščansko obnašanje! Ker smo maloštevilni, bi nihče ne smel stati ob strani! Majhni smo, b o d i m o G O S T I !

Novi škof dr. Klaus Kūng

S poročnega slavlja pri Mlakarjevih v Elougesu: Thérèse in Izidor sta srečna . . .

CHARLEROI MONS-BRUXELLES

V župnijski cerkvi Saint-Joseph v Petit-Dour sta si v soboto, 24. decembra 1988, pred oltarjem obljubila zakonsko zvestobo naš rojak g. Izidor Mlakar iz Elougesa in gdč. Thérèse Baton iz Petit-Dour. Poročno sv. mašo je imel izs. duhovnik g. Kazimir Gaberc kar za pok. starše neveste: njena mati ga. Laure Dauby je že pred leti umrla, njen oče g. Walter pa tri dni pred poroko. Temu primerno je bilo tudi poročno slavlje: tiho, zbrano, doživeto — a vendar prisrčno! Bog naj ju spremlja in blagoslavlja na njuni skupni življenjski poti.

Veselo srečanje Slovencev in Slovenk iz zahodne Belgije bo letos v soboto, 29. aprila 1989, v okviru „slovenske veselice 89“: v župnijski dvorani familia v Gilly-Haies, Charleroi, kot prejšnja leta! Rezerviraj si že sedaj datum. Posebna vabila boste prejeli v začetku aprila!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu.

Mesec januar je kar stekel mimo nas in že smo se zvečer na prvo soboto v februarju zbrali v prijetni družbi in ob prijetni muziki, da smo se poslovili od pusta.

V postnem času nas Kristus po Cerkvi vabi, da bi tudi mi vsaj od časa do časa „odrinili na globoko“ in premislili, kako je z našim krščanskim življenjem ter se tako pripravili na praznovanje velikonočne skrivnosti, saj sta Kristusova smrt in njegovo vstajenje luč, moč in pot našega lastnega življenja.

Velikonočna obnova in obredi velikega tedna nam bodo v veliko pomoč, da bomo svoje življenje oblikovali po Kristusovem življenju.

Na cvetno nedeljo, 19. marca, se bomo ob treh popoldne zbrali v dvorani za nagovor in razgovor o vprašanih, ki so v našem času in v naših razmerah odločilna za našo večnost, ob petih pa bo v cerkvi bogoslužje cvetne nedelje, posebej za mlade bo na cvetno nedeljo ob treh popoldne razgovor v Domu,

na veliki četrtek in veliki petek, 23. in 24. 3., bo nagovor in razgovor ob osmih zvečer, ob devetih pa bogoslužje velikega tedna, na veliko soboto, 25. marca, bo nagovor in razgovor ob sedmih zvečer, ob osmih velikonočno bogoslužje in blagoslov velikonočnih jedi,

na veliko noč, 26. marca, ob petih popoldne praznovanje velike noči.

Vsakokrat tudi priložnost za zakrament sprave (spovedi). „Iščite Gospo-

da, dokler ga je mogoče najti, ključite ga, dokler je blizu!“ (Izaija 55, 6)

SARTROUVILLE

26. 1. je na srčni kapi umrl Franc Petovari. Rojen je bil leta 1912 v vasi Banfi, župnija Razkrižje. V Francijo je prišel s svojo družino leta 1939, kjer je celo življenje pridno delal. Pokopan je bil 31. 1. v Sartrouville, kjer so slovenska duhovnika iz Pariza in domači francoski župnik opravili pogrebno

Mali Nicolas Boštjančič pozdravlja

Pokojni Franc Petovari iz Sartrouvilla

mašo in molitve, njegovi znanci in prijatelji pa so napolnili cerkev. Vsem njegovim, posebno še sinovoma Francu in Stankotu ter njihovima družinama naše iskreno sožalje.

DAMMARTIN-EN-GOELE (Seine-et-Marne)

Nicolas Boštjančič vse lepo pozdravlja in sporoča: „Rojen sem bil 18. decembra 1988 opoldne, ob rojstvu sem tehtal 4,42 kg, imam se dobro, enako očka Jožko in mama Pascale.“

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupna maša bo v nedeljo, 12. 3., ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

LOIRET

Na velikonočni (vüzemski) ponedeljek bomo skupaj praznovali veliko noč v Chilleursu. Maša bo ob pol enajstih dopoldne, eno uro pred mašo priložnost za zakrament spave.

LA MACHINE (Nièvre)

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 5. marca, ob pol desetih dopoldne.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Zgodnja velika noč bo dala poseben poudarek na še skrbnejšo pripravo, na praznika našega odrešenja. S pokoro, dobrimi deli in lastnim spreobrnjenjem, naj bi preživeli postni čas, dobo milosti v cerkvenem letu. Izkoristili bomo tudi duhovne obnove, ki bodo tudi letos v sledečem redu: *4. marca:* Lievin, kapela N. D. de Lourdes, ob 17. uri; *5. marca:* Tourcoing, Pomočnice duš v vicah, Rue Austerlitz, ob 17. uri; *12. marca:* Armetieres, N. D. de Lourdes, ob 16. uri; *18. marca:* Vendin le Vieil, Fosse VIII., ob 17. uri; Carnieres, Cambrai, ob 19.30; *19. marca:* Croisilles, ob 16. uri. Vsi rojaki lepo vabljeni.

Veliki teden: cvetna nedelja in velika noč po nedeljskem redu. — *Bruay-en-Artois:* veliki četrtek in veliki petek ob 17. uri, velika sobota z vstajenjem in blagoslovom jedil ob 19. uri. Vse to v kapeli N. D. de Lourdes. *Lievin:* Veliki četrtek in petek ob 19. uri, velika sobota ob 21. uri z blagoslovom jedil. V *Mericourtu* blagoslov jedil na veliko soboto ob 11. uri. Prilika za spoved pred vsako mašo in po želji.

Krstna voda je prerodila Ano Šarlot Fristot. Naj jo spremlja Marijino varstvo!

V boljšo domovino se je preselila ga. Marta Dujč roj. Perič v visoki starosti v svojem 88. letu življenja. Dobra in požrtvovalna mati in soproga nas je zapustila 24. januarja. Pokopana je bila v Sallauminesu 26. januarja 1989. Zapušča moža in hčerki z družinami. Vsem svojcem naše sožalje! Naj se odpočije v Gospodu!

Aleksander
Mlinar
na dan
svojega
krsta

nemčija

STUTTIGART-okolica

Mlado leto — mlado življenje. — V januarju se je naša župnija pomladila za 3 člane. Po svetem krstu so bili preprojeni v božje otroke: Karmen Vrana, hčerkica Jožefa in Lojzke; Sara Pavlovič, hčerkica Martina in Kristine Dravec; Oliver Grancher, sinko Dominika in Marjete roj. Tanko. — Staršem čestitke, malčkom obilo zdravja!

Film o Medjugorju. — Med rojaki je veliko zanimanja za dozdevna prikazovanja Matere božje v Medjugorju. Več družin iz naše župnije je že ponovno obiskalo ta kraj molitve in pokore. Vračali so se poglobljeni v veri in ljubezni do Marije. Želimo, da bi merodajno mesto v Cerkvi kmalu zavzelo uradno stališče do dogajanja v hercegovskem romarskem kraju. Videofilm, ki ga je izdelala neka nemška ekipa in smo si ga ogledali po mesečni maši v Oberstenfeldu, objektivno prikazuje razvoj in stanje nenavadnih dogodkov v Medjugorju. Gledalca sili k resnemu razmišljanju.

„Gospod, daj, da ne bodo pozabili na svoje korenine in se ne bodo odtujili svoji človečnosti . . . “ je bila prošnja dr. Marka Dvoraka ob otvoritvi Hiše cerkvenih služb v Ulmu 23. aprila lani. Prošnjo je izrekel v imenu vseh narodnosti, ki so našli novo domovino v ZRN.

Prihodnje leto bo že 30 let, odkar se Slovenci v Stuttgartu zbirajo k mašam in raznim prireditvam. Kadar so vabljeni v dvorano pri sv. Konradu, je vsak sedež zaseden.

Srečanje laikov v Stuttgartu. — V soboto in nedeljo po Sv. Treh kraljih je bilo v našem domu v Stuttgartu precej živahno. Po iniciativi mladega slovenskega zdravnika v Parizu, dr. Branka Zorna, je skupina naših izseljencev iz Francije, Belgije in Nemčije zavzeto razmišljala o nalogi katoliških laikov v naši zdomski Cerkvi. „Vsi, duhovniki in laiki, imamo nalogo, da ohranjamo in izročamo mlademu rodu kulturna in verska izročila, ki imajo korenine v slovenski zgodovini,“ bi lahko na kratko imenovali zaključek dvodnevne razmišljanja. Zelo zanimiv je bil tudi prikaz gibanj v Sloveniji, ki ga je podal zastopnik iz domovine.

Birmanska nedelja v Pfullingenu na Württemberskem 19. junija lani je rojakom še živo v spominu. Po cerkveni slovesnosti je bilo prijetno kramljati s prijatelji in znanci.

Tuba zdravil v kozarčku. — Tudi o naši letošnji prireditvi na pustno nedeljo, 5. februarja, v Esslingenu, bi lahko rekli, da je bila v vsakem dvignjenem kozarčku skrita tuba zdravil. Prireditelji so namreč tudi to pot namenili $\frac{1}{3}$ dohodkov za nakup zdravil za slovenski misijon na Madagaskarju. Tako se je k veselemu razpoloženju v dvorani pridružilo tudi veselje bolnih Malgašev, otrok in odraslih.

Malo statistike 1988. — Leta 1988 je na našem področju prejelo Našo luč redno 900 rojakov. Ognjišče je prejelo 70 ljudi, Družino 15, Otrok božji 50, Mavrico 5, Avstralske Misli 10. Celotno kolekcijo Mohorjevih iz Celovca je vzelo 30 ljudi in dodatno Koledarjev še 25. Pratico je vzelo 160 rojakov. Počitniške kolonije na Tirolskem se je udeležilo 43 otrok in mladincev. Na Krko je šlo pozdravit papeža 53 oseb. Umrlo je 14 rojakov.

FRANKFURT

Na pustno soboto je bilo pri nas spet tako daleč: zbrali smo se na pustni veselici. Žal nam jo je tokrat „konkurenca“ malo zagodla (za kar so se opravičili, ker niso vedeli), saj so pripravili pustovanje na isti dan kot mi. Tako nas je prišlo v dvorano na Holbeinstr. samo okrog 100, kar pa ni zmanjšalo razpoloženja. Domači ansambel je igral za vse, ki so se hoteli naplesati ali samo pokramljati v prijetni družbi. Mask ni bilo veliko in tudi otrok ne. Kot ponavadi smo postregli s klobasami in krofi, pijača pa tako teče kar sama po grlu.

Vztrajali smo do enih ponoči, potem pa so najbolj zvesti in pridni ostali še do treh, da je bilo vse „tip-top“ na svojem mestu. Lepa hvala.

Utrujenost po takem praznovanju se je poznala v nedeljo pri maši, saj nihče ni bil prav razpoložen. Pa upam, da nas bo post streznil in pripeljal na pravo pot, če smo morda malo zašli.

OBERHAUSEN

Pust je bil v naši župniji spet nekoliko manj širokih ust. Ni nam uspelo prirediti tradicionalne pustne zabave v Oberhausnu. Nekaj krepkih kritik smo morali prenesti. Vendar so si dali ljudje tudi razložiti, da ni primerne dvorane, pa ne gre.

„Samo lepa mora bit' zame . . .“ je navdušeno igral in pel mladi šolar Simon Vugrinec iz Esslingena na jesenski prireditvi lani.

Zato smo toliko bolj vabili v Moers. Tam smo ujeli pusta za repek na samo pustno nedeljo. Med dobrotami na mizi so gostje posebej hvalili krofe, ki jih je pripravila g. Angelca iz Rheinhausna. Tudi dobrega belega kruha je prehitro zmanjkalo. Igral nam je tokrat trio Vojka Bregarja iz Rheinhausna.

Konec januarja smo imeli *mladinsko srečanje* v Moersu. Tokrat je bilo mladih nekaj več, tako da se je že dalo graditi na skupinskem delu. Nekaj časa smo si vzeli za srečanje s Prešernovo Zdravljico. Tudi peti smo se je učili. Spomnili smo se mladinskega obiska iz Berlina in načrtovali za konec marca naše potovanje tja.

V Güterslohu nam je po daljših dogovarjanjih uspelo, da smo izglasovali v skupini, ki se zbira k slovenski maši, župnijski odbor. Pokazalo se je namreč potrebno, da se razmahnejo nekatere dodatne dejavnosti v tej skupini. Posebej v skupnih stvareh, kjer ni potrebna duhovnikova prisotnost. Upamo, da bomo dobili prostor za to kar v župnijski hiši, kjer imamo sedaj mašo. V tem se bo za skupnost trudila še posebej skupinica za organizirano delo zadolženih odborikov. Med njimi sta tudi dva predstavnika mladine in od njih si še posebej obetamo vzpodbud in zavzetega dela. Ideja za takšno ustanovo je prišla od ljudi, kar še posebej kaže, da se je skupinica namenila načrtno delati za še večjo povezavo Slovencev v tem kraju in v okolici. Seveda najprej kar zadeva Cerkev in vero, potem pa vse, kar je povezano z do brotno človeško družabnostjo na temeljih krščanske odprtosti za vsakega človeka, posebej pa rojaka med nami. Torej so v našo skupnost povabljeni vsi.

V Oberhausnu je mladinska skupina pripravila tudi Prešernovo spominsko proslavo ob 140-letnici njegove smrti. Recitali so nekaj pesmi, razmišljali smo na kratko o pesnikovem ustvarjanju in Zdravici kot možni slovenski himni. Pel nam je vmes kvintet Slovenski fantje iz Moersa.

MÜNCHEN

Do 12. v mesecu mora biti poročilo v tiskarni, zato je moč seči s poročilom le do 10. v mesecu.

● Od rednega dela naj omenimo danes naš *sobotni tečaj*. Obsega od delke od predšole do vključno 9. razreda. Vsak oddelek ima vsako pot tri šolske ure: slovenščino, verouk in slovensko petje oziroma deklamacije. Pri nekaterih urah so nekateri razredi združeni, saj bi sicer namesto šestih oseb, ki sedaj poučujejo, jih moralo biti devet, pa tudi prostorov je premalo. Vendar se v 25 sobotah — tolikokrat se v enem šolskem letu otroci zberejo k tečaju — le nekaj naučijo, če prihajajo redno, če prihajajo radi (sem in tja je kdo zraven tako po sili, da še drugim jemlje dobro voljo), če delajo naloge in se doma snov naučijo, kar pa spet odvisi od kontrole staršev. Vsekakor težko razumemo tiste družine, ki svojim otrokom ne privoščijo te slovensko-verske vzgoje.

● *Ministranti* so se spet dobili k pogovoru, *mladinci* so ob skioptičnih slikah kratko pregledali zgodovino slovenske Cerkve, *pevski zbor* se je dobil vsakih štirinajst dni k vaji, da je potem v cerkvi s petjem ustvarjal slišno osnovo za ljudsko petje, kar je kajpada zelo hvalevredno. Otroci se na tečaju skrbno pripravljajo na *materinski dan*, drugošolci na *prvo obhajilo*.

● Dokončno sta določena kraj in datum za *mladinsko srečanje* in *srečanje zakoncev*. Prvo bo od 7. do 9. aprila v Ohlstadt, drugo od 16. junija zvečer do 18. junija opoldne v Weilheimu.

nizozemska

Slovenska folklorna plesna skupina v Heerlerheide je 21. 1. 89 imela svojo vsakoletno prireditve, ki je kot vedno po skrbni pripravi tudi lepo uspela. Za prosto zabavo je skrbel ansambel Veseli vaški godci, ki jih vodi g. Slavko Strman. Organizacijo prireditve je s številnimi sodelavci vodila ga. Mici Michon.

Tudi vnaprej voščimo lepim uspehov v njihovem kulturnem delu.

Naš ranjki: Pred božičem je v Eyselshoven v starosti 44 let umrl g. Vili Janssen, soprog ge. Fanike Jančič. Kako je ranjki g. Vili bil spoštovan, je pokazal pogreb. Številna množica ga je spremljala na zadnji zemeljski poti. Vdovi ge. Faniki in otrokom izražamo krščansko sožalje. Naj počiva v miru!

švedska

MALMÖ, LANDSKRONA

Ne gre, da bi se po maši, ko se zberemo iz vsega Malmöja, ki ga je

Del otrok na letošnjem farnem pusto vanju v Münchnu.

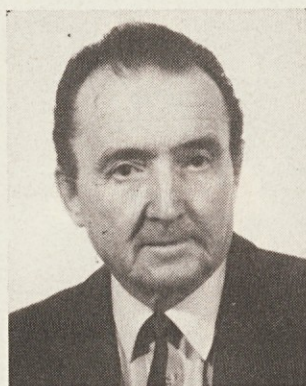

Pokojna Ivana Vidic je bila več let najsevernejša Slovenka.

približno za eno Ljubljano, kar tako razleteli vsak na svoje. V gostilno ne moremo zaviti, ker je ni, zato se je doslej večkrat dogajalo, da smo se razšli, ne da bi se prav pozdravili med seboj in si izmenjali vsaj nekaj besed. Pred božičem pa so se naše vrle Malmöjke okorajžile in nam pripravile pecivo in kavo v cerkveni dvorani, da se nam ne bo mudilo preveč domov, pa tudi pred cerkvijo nam ne bo treba postajati, saj nas največkrat tam kar preveč zebe. Dogovorili smo se, da bo to izjemo treba spremeniti v stalno navado. Tako smo bili tudi januarja povabljeni na kavo in si zagotovili, da bomo pri tem vztrajali.

Še za eno prijetno presenečenje so

Pokojni Milivoj Prisljan iz Halmstada

poskrbeli člani oltarnega občestva v Malmöju. Naredili so konec jadikovanja o slabem petju pri maši. Tričetrlet ure pred mašo se jih je za majhen zbor zbralo na koro k pevski vaji, da so prav lepo večglasno zapeli čudovite božične pesmi. Z neko mero idealizma bo tudi ta prijetna sprememba obstala. V veliko spodbudo je pri tem organistinja Britta Gren. Redno igra pri mašah v švedščini in nikoli ji ni odveč, da žrtvuje svoj čas ter za božji lon igra tudi pri slovenskem bogoslužju.

Kramljanje pred cerkvijo in pot k maši in domov je nekdaj na vasi ljudi zelo povezovalo med seboj. Mestni človek pa še ni prav našel svojega stila, zato je pogosto čisto po nepotrebem tako osamljen in Slovenci na Švedskem se domala vsi po vrsti lahko prištevamo med meščane. Župnijsko središče naj bi bilo zato kraj, kjer skupaj Boga slavimo pa tudi gojimo družabnost.

Prav razveseljivo je, da sta v januarju kar dve župniji, kjer živijo Slovenci, dobili prostorne župnijske lokale za zbiranje po maši, in sicer Örebro in Jönköping. Odslej samo še Landskrona kliče po novi cerkvi in primernih prostorih, kjer bi se lahko zbirali. Vendar smo tretjo nedeljo v januarju ugotovili, da je v skrbno urejeni kleti pod kapelo za nas kar dovolj prostora. Tam smo se okrepčali s pecivom, poživilili s kavo in odžejali z dobrim sadnim sokom. Čeprav so bile na buteljkah od njih nekdanje vsebine še prilepljene vinske etikete, smo navsezadnje le morali ugotoviti, da v ničemer ne prestopamo ustaljenih navad nove dežele. Ker imamo v Landskroni mašo ob pol enih, po maši morda ni najbolj ugoden čas za posedanje, a je vendarle bilo ugotovljeno, da bo še večkrat treba zaviti v cerkveno klet.

Pet dni pred božičem so se ob poglobni maši v Halmstadu poslovili od pokojnega Milivoja Prisljana, ki je umrl 13. decembra lani. Pokopali so ga v Vršču v Vojvodini, kjer je doma njegova žena Vladanka. Po poklicu je bil zobni tehnik, vendar ga je težja srčna bolezen prisilila, da je moral že pred nekaj leti v pokoj. Rojen je bil 29. avgusta 1927 v Mariboru, na Švedsko pa je prišel leta 1965.

21. decembra pa je v Stockholmu umrla Ivana Vidic. Pokopali smo jo 10. januarja na stockholmskem katoliškem pokopališču. Pokojna Ivana je bila rojena 4. februarja 1929 v Mekinjah pri Kamniku. Na Švedsko je prišla 1965. leta. Po smrti svojega moža leta 1976 se je iz Kinne pri Göteborgu preselila k družini svoje hčerke Nade v Lulea blizu severnega tečajnika. Več let je torej spadala med najsevernejše Slovence. Kar dolgčas ji je bilo po slovenski besedi in večkrat je rekla: „Blagor tem, ki se vsaj enkrat na mesec lahko dobi jo pri slovenski maši.“

Oba pokojnika sta bila zvesta naročnika in bralca Naše luči. Radi se ju bomo spominjali v svojih molitvah in prosili, naj Bog podeli njunim domačim tolažbo v žalosti, rajnima pa srečo v večni domovini.

švica

Pustni večer. — Že večkrat so slovenski verniki iz Basla in okolice izrazili željo, da bi poleg dvakratne maše na mesec bila kdaj še kakšna prireditve oz. družabni večer. Menda je v tem oziru vladal premor od leta 1974, ko so prvič imeli kulturno-družabni večer in proslavo materinskega dneva, pa tja do lanskoletne proslave v počastitev mater in žena. Izjema so bili junijski pikniki (po zahvalni maši) zadnjih nekaj let.

Po uspešni lanski proslavi in zaradi nje je jeseni prišel na dan predlog za pripravo veselega večera, npr. pustne veselice. In beseda je postala dejanje. Na 4. januarsko soboto (28. jan.) se je zbralo najprej k večerni maši lepo število ljudi, kar se je poznalo tudi pri petju. Nato je v župnijski dvorani sledilo odlično okrepčilo, ki so ga pripravile pridne in vešče roke (ženske in moške). Kmalu sta se oglasili Jakova harmonika in Lojzetova kitara — in godbe, petja in plesa ni zmanjkalo še tja čez polnoč. Nič čudnega, če je dobra kapljica lahko prišla na svoj račun. K veselemu razpoloženju je svoje pridal še nekaj pustnih mask, ki so bolj za šalo kot zares bile tudi ocenjene in prve tri celo nagrajene. Kar prehitro je

slovinci ob meji

KOROŠKA

Molitvenega srečanja mladine v Parizu se je udeležilo tudi 70 mladih koroških Slovencev. — Na praznik Sv. treh kraljev je slovenski oktet iz Ljubljane priredil koncert v avli ljudske šole v Zahomcu na Zilji. Koncerta se je udeležilo okrog 500 poslušalcev. — V petek, 13. januarja, so na škofiji v Celovcu predstavili novo slovensko pesmarico in molitvenik *Slavimo Gospoda*. Pri sestavljanju pesmarice z notami so sodelovali zastopniki iz vseh škofij, kjer živijo Slovenci. Za Slovenijo je pripravila izdajo Mohorjeva družba v Celju, za Koroško so posebej natiskali 7000 izvodov. Posebej je izšla pesmarica v dveh delih za organiste in pevce. —

minil ta veseli pustovanjski večer in treba se je bilo podati na pot domov. V srcih pa je plamenela želja po ponovni takih ali drugačnih prireditvah.

Iskrena hvala in Bog poplačaj g. župniku A. Caveltiju za dvorano, sodelavkam in sodelavcem za vloženi trud in skrbno delo v kuhinji, pri pijači in v dvorani, muzikantom za živahno godbo, vsem gostom pa za udeležbo in namenske darove!

Pustni dnevi so ob vseh obveznostih in delu dnevi bolj ali manj norčavega veselja in šegavega obnašanja. Ko potečejo, nastopijo postni (pustni torek — pepelnica (postna) sreda). Sprememba časa — sprememba naša. Še je do velike noči nekaj postnega časa — za preverjanje krščanske zavesti, za prečiščevanje našega govorjenja in ravnanja, za prezračevanje našega odnosa do Boga, do ljudi in do stvari, za čim bolj pravilno razporejanje dela in uporabo časa, tako delavniškega kot nedeljskega . . . Brez vsega tega bi namreč bila — česar Bog ne daj! — v nevarnosti jasnost velikonočnega jutra. Z voljo in prizadevanjem pa „bomo po tem času vredni z očiščenimi srci obhajati velikonočne skrivnosti“ (iz prošnje za blagoslovitev pepela).

Odbor Katoliške mladine v Celovcu je izdal poseben poziv mladim, da bi bolj gojili in spoštovali materin jezik. — Krščanska kulturna zveza v Celovcu in Narodni svet koroških Slovencev sta podelila letos Tischlerjevo nagrado Slovenski gimnaziji v Celovcu za njeno delo. Nagrada je bila izročena ravnatelju dr. Vosporniku 23. januarja. — V soboto, 21. januarja, je umrl zdravnik dr. Luka Sienčnik. Bil je rodoljub, kulturnik, gospodarstvenik in politik. Z njegovo smrtjo so koroški rojaki izgubili velikega narodnjaka. — Ob novem letu je več slovenskih društev na Koroškem priredilo koncerte, tako Danica v Št. Vidu v Podjuni, Zarja v Železni Kapli in v Št. Janžu v Rožu.

GORIŠKA

Dramska skupina prosvetnega društva Štandrež je 9. jan. predstavila poslušalcem Nušičevo komedijo *Kaj bodo pa ljudje rekli?* — V cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah so 8. jan. imeli po maši koncert božičnih pesmi. Nastopili so trije zbori; najprej otroški zbor *Ladjica*, dekliški zbor *Devin* in moški zbor *Fantje izpod Grmade*. — Letos obhaja Marijina božja pot na Skalnici (Sv. gora pri Gorici) 450-letnico obstoja. Tudi za mejo se spominjajo tega jubileja. V Zavodu sv. Družone v Gorici so imeli v spomin posebno tridnevnicu na čast Mariji. — Samostojno slov. gledališče iz Trsta je imelo izjemoma premiero igre *Povest služkinje Zerline* v Kulturnem domu v Gorici. Zerlino igra namreč Goričanka Bogdana Bratuž. Besedilo je priredil in režiral Žarko Petan. — Pevski zbori iz sovođenjske občine prirejajo vsako leto skupen koncert. Letos je bil 24. jan. Sodelovali so trije otroški zbori, en moški in dva ženska zbora ter en mešani zbor. Kot gost je sodeloval števerjanski mešani zbor *Sedej*. — Odbor goriških staršev je priredil v telovadnici poleg Katoliškega doma v Gorici 4. februarja pustovanje. Za glasbo je skrbel ansambel *Drago Koren*. Pred 40. leti, natančno 2. svečana 1949, je začel izhajati v Gorici *Katoliški glas*, ta nepodkupljivi klicar katolištva in slovenstva na Goriškem in Tržaškem. Naša luč mu želi, da bi vsaj še 100 let tako neustrašeno in nepodkupljivo oznanjal, kar je nam Slovincem res sveto!

Urednikom pa vse naše priznanje! Jubilejna šatevilka je izšla na osmih straneh. — V Gorici je 28. jan. umrl sovođenjski župnik g. Marjan Komjanc, komaj 72 let star. Rodil se je leta 1917 v Dobovi pri Brezicah, kamor so se starši iz Števerjana morali zaradi soške fronte zateči. Bogoslovje je študiral v Gorici in bil leta 1940 posvečen v duhovnika. Že med študijem je zbolel za jetiko. Šele leta 1947 je mogel začeti z resnim delom. Pri begunski organizaciji IRO je imel na skrbi slovenske begunce. V teh letih je tudi veliko pomagal slovenski Cerkvi čez mejo. Potem je bil kaplan v Pevmi. Leta 1970 je postal župnik v Gabrjah, dve leti kasneje pa do smrti župnik v Sovodnjah. Bil je tudi dekan štandreškega dekanata. Pogrebno somaševanje je vodil nadškof Bommarco, pokopal pa ga je škofijski kancler in škofov vikar dr. Oskar Simčič.

TRŽAŠKA

V Trstu so priredili 1. jan. pohod za mir, ki se je končal z mašo tržaškega škofa Bellomija. V Pridigi je škof komentiral novoletno papeževo poslanico o spoštovanju narodnih manjšin in pozval Tržacane, naj bodo do manjšin pravični, kajti problem narodnih manjšin ni daleč od Trsta. — V nedeljo, 8. jan., je bil v tržaški stolnici jubilejni (petindvajsetič) koncert božičnih pesmi. — V nedeljo, 22. jan., so v Bazovici nastopili Štandreški igravci z Nušičevo komedijo *Kaj bodo ljudje rekli?* Predstava je bila združena z obhajanjem 40-letnice izhajanja Katoliškega glasa. — Slovensko stalno gledališče v Trstu je 27. jan. imelo premiero *Cankarjeve igre Lepa Vida*. — Ob 40-letnici Katoliškega glasa je s posebnim pismom čestital tudi tržaški škof Lovrenc Bellomi. — Katoliški glas prinaša v svoji rubriki tudi darove zamejskih primorskih Slovencev. Leta 1987 so darovali 172.741.000, leta 1988 pa 221.869.000 lir, torej 49.128.000 lir več. Od tega so darovali čez 100.000.000 za vzdrževanje in popravilo cerkva.

---

berite in širite našo luč!

---

slovinci po svetu

ARGENTINA

Na slovenski osnovni šoli Gregorij Rožman v San Martinu so 10. decembra slovesno obhajali 40-letnico njene delovanja. Ustanovil jo je pok. narodni poslanec in župnik v Dolenji vasi pri Ribnici, Karel Škulj. Šolo je v tem času obiskovalo 500 učencev. — Ob 25-letnici smrti ravnatelja Marka Bajuka sta njegova sinova prof. dr. Božidar in ing. Marko zbrala njegove pesmi. Izdala jih je kot 136. izdanje Slov. kulturna akcija v Buenos Airesu. Pesmarico so predstavili 18. dec. v Mendozi. Pesmarica ima naslov *Še bomo peli*. — Na sam božič je po krajši bolezni umrl v Buenos Airesu Marjan Pograjc. Po rodu je bil Celjan, na univerzi je študiral v Ljubljani in Gradcu in bil član

akademskega kluba Straža, ki ga je ustanovil prof. dr. Lambert Ehrlich. Pokopan je bil 26. dec. na pokopališču v Moronu. — Vrhovno združenje katoliškega šolstva v Argentini podljuje vsako leto priznanje z naslovom: *Distincion del Divino Maestro* (Priznanje božjega učitelja). Lani je dobil ta naslov za delovanje na Kat. univerzi v Buenos Airesu delujoči profesor dr. Milan Komar. Častno priznanje mu je bilo izročeno na posebni proslavi 18. novembra. — Na počitnicah v dr. Hanžičevem domu v Poloresu pri Codobi je letovalo 115 otrok, največ iz Buenos Airesa, pa tudi iz drugih področij Argentine in 4 iz Bolivije. 16 rojakov in rojakinj je skrbelo, da je šlo otrokom dobro. — V soboto in nedeljo pred božičem so Bariloški pevčki priredili koncert božičnih pesmi. Pred 20. leti je ta otroški in mladinski zbor ustanovila ga. Lučka Kralj-Jermanova. Sedaj ga pa vodi Andrej Jan. Na orglah je spremljala pevce ga. Anica Arnšek-Magistrova. — V Buenos Airesu je 20. jan. odšel v večnost eden od stebrov argentinskega slovenstva, dr. Tine Debeljak. Rodil se je leta 1903 v Škofji Loki, obiskal gimnazijo v Škofjovih zavodih, študiral slavistiko v Ljubljani in se spopolnjeval v Pragi in Varšavi. Unitaristični režim ga je poslal za profesorja v Črno goro, kjer je bil nekaj let. Kat. tiskovno društvo ga je kmalu poklicalo v Ljubljano, kjer je postal kulturni urednik pri dnevniku *Slovenec*, bil glavni urednik revije *Dom in svet*, prevajalec, pa tudi sam je pisal poleg kritike pesmi in literarna dela. Leta 1948 je prišel v Argentino in leta 1954 v Buenos Aires. Bil je več let predsednik Slovenske kulturne akcije. Kjer je šlo za slovenstvo, je bil vedno pripravljen pomagati. Če ga gledamo v vse-slovenskem merilu, je bil to velik Slovenec in velik kulturnik. Če se bodo „vremena Krajncam zjasnila“, bo tudi v slovenski literarni zgodovini doma dobil mesto, ki mu gre.

KANADA

Na misijonski tomboli pri Mariji Pomagaj v Torontu so zbrali 14.592 dolarjev. Denar je namenjen slovenskim misijonarjem. G. Stane Kranjc je poleg tega organiziral 25 ton hrane. Večji del je bil poslan na Madagaskar. — Za nove-

ga župnika pri Mariji pomagaj je kardinal Carter imenoval lazarista g. Batiča. Vpeljal ga je nadškof koadjutor dr. Ambrožič. — Tudi župnija Marije Brezmadežne v Novem Torontu je dobila novega župnika lazarista Ivana Plazarja, ki ga je umestil pomožni škof Pearce Lacey. — Pri sv. Vladimirju v Montrealu je 7. nov. predaval o svojem delu na Madagaskarju laični misijonar Jože Letonja. Diapozitivi so pokazali, kako revno živijo ljudje na tem otoku. — Tudi windsorski Slovenci (Ontario) so pripravili dobrodelni misijonski piknik, ki se ga je udeležilo 143 oseb. Čisti dobiček v znesku 2942 dolarjev so poslali misijonarjem. — S posebno poslanico se je vodstvo Slovenske krščanske demokracije obrnilo na kanadskega predsednika vlade in ga seznanilo s težkim položajem Slovencev v domovini. V Kanadi živi okrog 60.000 ljudi slovenskega porekla.

ZDA

V Kaliforniji je 29. nov. umrl nekdanji predsednik Slovenske demokratske stranke in član Narodnega odbora za Slovenijo ing. Ladislav Bevc v 99. letu starosti. Do konca vojne je bil med vodilnimi liberalnimi politik v Sloveniji. Leta 1949 je prišel v Združene države. — Župnija sv. Štefana v Chicagu je lani obhajala 90-letnico delovanja. Faro vodi frančiškan p. Tadej Trpin. Kosila v farni dvorani se je udeležilo 450 vernikov. — Pri Mariji Vnebovzeti v Clevelandu so 13. nov. obhajali 70-letnico kulturnega delavca Rudija Kneza, ki je ustanovil društvo mladih harmonikarjev. — V noči med 8. in 9. jan. je umrl v Washingtonu vseučiliški profesor in politik dr. Ciril Žebot. Rojen je bil 4. aprila v Mariboru. Leta 1937 je doktoriral na pravni fakulteti v Ljubljani. Kot akademik je bil glavna opora prof. dr. Ehrlichu pri ustanovitvi akademskega društva Straža. Bil je pobornik gibanja za samostojno Slovensko državo. Med okupacijo je bil tajnik ministra dr. Kreka. Po vojni se je preselil v ZDA in bil v Pittsburghu univerzitetni profesor 11 let, nato pa na Georgetovski univerzi v Washingtonu. Veliko je tudi pisal. Najbolj znani sta knjigi *Slovenija včeraj*, danes in jutri ter *Neminljiva Slovenija*, ki je pred kratkim izšla v Celovcu.

družinski kotiček

DA BO DRUŽINA VZGAJALA

Vsakdo od nas nosi v sebi, pa naj se tega zaveda ali ne, dediščino družinskega okolja in vzgoje, ki so mu jo dali starši. Sodobna družina je prijateljska, čustveno povezana skupnost, v kateri družni člani medsebojno ljubezen in razumevanje. Glavna naloga družine je vzgoja otrok in njihova priprava na družbeno življenje.

Zgodnja in dolgotrajna ločitev otrok od matere zapušča v njegovi duši nevarne in dolgotrajne posledice: zavrtnost in nerazvitost čustev. Tak otrok le težko vzpostavlja prijateljske stike z drugimi otroki in odraslimi, zato je osamljen in nima pravih prijateljev. Takemu otroku manjka materina ljubezen in toplina, njena bližina, nežnost in skrbnost.

Ljubezen in skrbnost staršev ter urejenost družinskega okolja dajejo otroku občutje varnosti, zavarovanosti. To je zelo važno, ker sicer bi otrok odraščal s plahostjo in negotovostjo v sebi in bi ne dobil potrebnega zaupanja vase in življenjskega optimizma.

Otrok mora doraščati z zavestjo, da ga imajo starši radi takega, kakršen je po svoji naravi. Starši lahko pokažejo otroku svoje nezadovoljstvo, kadar ni

ubogljiv, delaven in natančen, skratka, kadar naredi kakšno napako. Ko bi pa otrok začutil, da ga starši ne marajo zaradi kakšnih naravnih lastnosti, ki jih ne more popraviti, bi se znašel v brezizhodnem položaju. Prav tako bi otrok zelo trpel, ko bi opazil, da imajo starši kakšnega njegovega brata ali sestro rajši kot njega.

Ubranst in skladnost v družini sta otroku prav tako potrebni kot hrana in obleka. Otrok ima naravno pravico do skladne družine, saj je sad ljubezni, ki je združila očeta in mater.

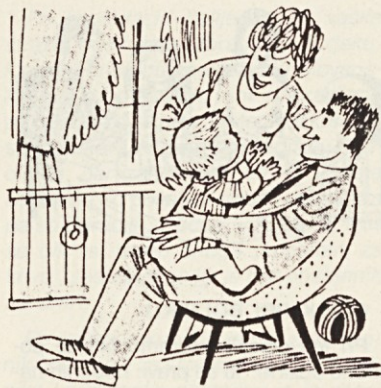
DOJENČEK

Dojenček je nekakšen nepopisan list, ki že od prve ure življenja zbira različne vtise in tako uri svoj spomin. Doživetja se zapišejo v njegovo podzavest in sooblikujejo njegov kasnejši značaj.

Mati in oče kot prva vzgojitelja vtisneta dojenčku neizbrisne vtise o ljudeh, o ljubezni, o harmoniji. Prav tako pa tudi vtise brezbriznosti, hladnosti, nerazumevanja. Tu klije zaupanje do sveta in do Boga — ali pa nasprotno.

Ne glejmo na dojenčka kot na brezčutno bitje brez duševnih dogajanj. Vse, kar se z njim dogaja, vpliva na razvoj njegove osebnosti. Strokovnjaki so prepričani, da poznejši odkloni in težave nekaterih otrok pri učenju velikokrat izhajajo iz zanemarjanja otrok v tej dobi.

Vzgajati pomeni pomagati, da se darovi, ki jih je otrok prinesel na svet,

skladno razvijajo in usmerjajo. Dušeslovci pravijo, da je prvo leto odločilno za vse življenje.

abc lepega vedenja

ALKOHOL

Sleherno čezmerno pitje alkohola je tudi prekršek zoper lepo vedenje. Rahla okajenost še ne pomeni ptija čez mero. Če nam je alkohol slučajno zlezal v glavo, izginemo po francosko, ne nadlegujmo ljudi! Zlasti ne pijmo alkohola, če vozimo avto in moramo še tisti dan voziti!

CVETJE

Cvetje je darilo, ki v večini primerov prinese veselje ali vsaj vzbudi dobrohotno naklonjenost. Rože so za ženski svet najprimernejše darilo. Preden cvetje izročimo, ovojni papir odstranimo — torej že tedaj, ko potrkamo ali pozvonimo. Šopek lahko pošljemo tudi po slu.

ČENČE

Čenče so huda nadloga. Z njimi se nekateri želijo uveljaviti v družbi ali se nam prikupiti. Prenašalcu čenč mirno recimo, da nas to ne zanima.

IZLET

Glavna zapoved za izlete je: Spoštujmo naravo! Prazne konzerve, papir in steklenice vržemo v smetnjak ali odnesemo s seboj.

OBISK PRI BOLNIKU

Pri teh obiskih moramo biti še posebej obzirni. To se pravi: nobenih namigovanj na smrtne primere, nobenih razburljivih novic, nobenega hrupa in obešenjaškega humorja! Bodimo naravnii! In upoštevajmo, da težji bolniki ne morejo prenesti dolgih obiskov!

OBZIRNOST

Ravnajmo se po misli, da tisto, kar ni všeč nam, tudi drugim ne more biti. Seveda pa obzirnost ne zahteva, da se moramo odreči svojim pravicam.

SOSEDJE

Med sosedi je lahko tisoč stvari, ki povzročijo hudo kri: otroci, mačke, hudi jeziki, pohojene gredice, iztepanje preprog na balkonu itd. Potrudimo se vsaj toliko, da ne bomo mi povzročali prepirov! Če pa nam kljub najboljši volji kdaj spodleti, se opravičimo in popravimo morebitno škodo! In ne pozabimo, da dobra beseda najde vedno dobro mesto! Če pa imamo opravka s prepirljivci in zdrarharji, se jih ogibajmo, kolikor daleč je mogoče!

SRČNA KULTURA

Iz srčne kulture šele lahko zraste pravo lepo vedenje. Bonton brez srčne kulture je kakor telo brez duše. Gre za plemenitost srca, iskrenost, dobroto, pozornost, obzirnost in podobne značajske črte. Srčno kulturo si nabiramo vse življenje. Saj je razumljivo: svetost je v ljubezni, svetnik pa nihče ne postane čez noč.

TAKT

Takt je del srčne kulture. Takten človek se ne bo bahal, ne bo govoril

dvoumno, vedno bo imel v mislih odziv, ki ga bodo njegove besede ali dejanja vzbudila v sočloveku.

Velika noč

Gotovo ni težko nekaj tega, kar je značilno za ta praznik, podoživeti tudi doma v domačem krogu.

- Začne se že s cvetno nedeljo. Starši prinesejo blagoslovljene vejice iz cerkve in ob njih pripovedujejo, kako je Jezus šel v Jeruzalem, kako so mu vzklikali in metali rože na pot.

- Večerja na veliki četrtek naj bi bila slovesnejša, saj se spominjamo, da je Gospod zadnjikrat večerjal s svojimi učenci.

- Na veliki petek bi morda pred križem prižgali svečo in v hiši naj bi vladala večja tišina kot ob drugih dneh. Skupna molitev križevega pota naj uglaši celotno družino na duhovno skrivnost velike noči.

- Kaj pravite, če bi bili obedni v velikem tednu preprostejši? Toliko lepša bi bila potem na velikonočno nedeljo slovesno pogrnjena miza. Pomladno cvetje in pisanke bi ji bile v prelep okras, saj je vendar velika noč. In če bi gorele sveče, morda krstne sveče otrok, kako lepo doživetje! Otrokom bi pa pripovedovali, kako na velikonočno vigilijo ne-sejemo velikonočno svečo po temni cerkvi in kako od nje prejmejo luč in svetlobo vse druge sveče.

To je spomin na krst. Velika noč in krst spadata skupaj. Ko je bil Jezus mrtev, ga je Bog obudil od mrtvih. Ker Jezus živi, verujemo, da bomo deležni njegovega življenja, in upamo, da bomo tudi mi nekoč vstali od mrtvih.

MLADINA:

Bela resnica

Potek državljanske vojne je vprašanje, s katerim se slovenska politična emigracija najbolj živo ubada. To je obenem téma, o kateri poražena stran pred slovensko javnostjo še vedno ne sme spregovoriti. Zgodbo, ki jo pišejo poraženci, začnimo s partizansko vstajo na Gorenjskem.

Prvi poskus „upora“ se je končal s požigom vasi Rašica. Drugi poskus, ki so ga izvršili „ostanki partizanskih enot“, se je končal z nemško postrelitvijo kakšnih 100 moških in z nasilno

10 VPRAŠANJ ZA MOŽE

1. Ali kdaj pa kdaj še prinesete ženi šopek rož, kakšno darilo ob godu, ob obletnici poroke, in ali ji še kdaj pokažete kakšno nepričakovano prijaznost?

2. Ali pazite na to, da je nikoli ne grajate vpričo drugih?

3. Ali ji razen denarja za gospodinjstvo dajete denar, ki ga lahko uporablja po svoji presoji?

4. Ali skušate razumeti njeno spremenljivo žensko naravo in ji pomagati v trenutkih njene utrujenosti in živčnosti?

5. Ali preživite vsaj polovico svojega prostega časa skupaj z njo?

6. Ali ste toliko obzirni, da ne primerjate njenih gospodinjstvenih in kuharskih sposobnosti s sposobnostmi vaše matere ali prijateljve žene, razen če je primerjava v njeno korist?

7. Ali se zanimate za njen duhovni svet, za njeno družbo, za to, kaj bere in kaj misli o družbenih in javnih vprašanjih?

8. Ali lahko prenesete, da zapleše tudi z drugimi, ne da bi ji to očitali?

9. Ali jo ob primernih priložnostih pohvalite in ji izrečete svoje občudovanje?

10. Ali se ji zahvalite za razne drobne usluge?

preselitvijo prebivalcev vasi Dražgoše, ki je bila nato požgana. Potem je sledilo pobijanje talcev — deset za enega Nemca. S to vstajo so opravile nemške policijske in žandarmerijske enote brez sodelovanja redne vojske.

Po klavnem začetku je KP odpor preselila v Ljubljansko pokrajino, kjer je bil položaj kljub očitni italijanski raznarodovalni politiki znosen: nedotaknjeno gospodarstvo, slovenska uprava in relativno spoštovanje mednarodnih konvencij s strani Italijanov. Zaradi take politike okupatorja sta z njim lahko vzdrževala odnose tudi bivši ban Marko Natlačen in škof Rožman. Pri oblasteh sta se zavzemala za po nedolžnem obsojene in internirane,

hkrati pa so predstavniki „slovenske oblasti“ pri Italijanih skušali z apeli doseči bolj odločne akcije proti vse bolj agresivnemu komunističnemu nasilju.

Tudi prof. Lambert Ehrlich je kot duhovni vodja društva Straža okupatorju poskušal orisati izredno težak položaj podeželskega prebivalstva, ki je bilo izpostavljeno plenjenju in umorom (s strani) partizanov. Vsa ta in podobna prizadevanja so bila po vojni označena za „izdajo slovenskega naroda“, čeprav je bilo prav zaradi njih slovenskemu življu sploh omogočeno preživetje.

Ko si je partija z ustanovitvijo Slovenskega narodnoosvobodilnega odbora (SNOO) v revolucionarnem aktu brez kakršnekoli legitimnosti vzela pravico, da ukrepa proti vsem pripadnikom naroda in nastopa v njegovem imenu, je ustanovila varnostno obveščevalno službo (VOS). Ta je zbiral obveščevalne podatke in preko predanih skojcevcevn uničevala razredne nasprotnike. Cilj partije namreč ni bila toliko narodna osvoboditev kot nasilna revolucija in izredne razmere so bile kakor nalašč pripravne za ta cilj.

Tako začeta „ljudska revolucija“ je pripeljala do strahotnih okupatorjevih represalij. Poleg tega so se po hajkah nad partizani okupatorji vračali v mesta in puščali vasi nezaščitene in brez orožja na milost nemilost prepuščene partizanskemu nasilju. Prav zaradi izmeničnega nasilja, enkrat italijanskega, drugič partizanskega, je bilo prebivalstvo v strašni stiski. Zato so nastale enote defenzivnega značaja, vaške in mestne straže. Šele slovenske policijske enote so nato udarile po vosovcih, ki so se razbežali v hoste, s čimer se je tudi končalo obdobje atentatov in umorov v Ljubljani.

Predstavniki večinskih strank pred okupacijo so konec aprila (1941) ustanovili Slovensko zavezo, katere namen je bil tako upor proti okupatorju kot odpor proti socialističnemu nasilju. Vojaška organizacija je temeljila na Slovenski, Sokolski in Narodni legiji. Poveljnik vojske je bil major Karel Novak, Mihajlovičev pooblaščenec za Slovenijo. Partizani so nato napadli četniške oddelke na področju Loža in Št. Jošta, kar je pomenilo začetek državljanske vojne na Slovenskem.

Po kapitulaciji Italije so se vaške straže poskušale zbrati na Turjaku, kjer naj bi se preimenoval v Slovensko narodno vojsko in pripravljene pričakale zaveznike, katerih izkrcaje so pričakovali v severnem Jadranu. Sledil je partizanski napad — zajete Stražarje so povečini pobili, nekaterim pa so priredili „proces“ v Kočevju, kjer so bili vsi razen enega „spoznani za krive“, šestnajst pa jih je bilo obsojenih na smrt.

Po nemški okupaciji je bil Leon Rupnik imenovan za slovenskega predsednika Ljubljanske pokrajine in je začel sestavljati slovensko domobranstvo, ki so ga sprovcirali partizanski pokoli v Grčaricah, na Turjaku, v Velikih Laščah in kočevskih jamah.

Kmalu po ustanovitvi so domobranci dosegli prve uspehe — Ljubljansko pokrajino so zavarovali pred partizanskim nasiljem. Partizanom so do konca vojne prizadejali občutne izgube.

Proti koncu vojne so se pred rdečo nevarnostjo umaknili na avstrijsko Koroško. Okoli 12.000 domobrancev in okrog 10.000 slovenskih civilistov je bilo skupaj s tisoči drugih jugoslovanskih ubežnikov interniranih v angleški okupacijski coni na Vetrinjskem polju. Vse protikomunistične formacije so bile prepeljane v Jugoslavijo in izročene Titovim partizanom, ki so domobrance brez usmiljenja pobili.

MLADINA, Ljubljana, 3. feb. 89/9 in 10.

France Bučar: usodne odločitve

Pred kratkim je izšla knjiga Franceta Bučarja Usodne odločitve, ki je hitro postala prava uspešnica. Skrivnost uspeha je brzokone v novem pogledu na „polpreteklo zgodovino“, ki po avtorjevem mnenju „ne bo vseč ne zmagovalcem ne poražencem“. Jasno je, da to pričakovanje zadeva predvsem prvi del knjige, ki se ukvarja z državljansko vojno na Slovenskem.

Bučar trdi, da je šlo partiji zgolj za oblast. V OF je sprejemala le tiste

(dalje na strani 34)

10 VPRAŠANJ ZA ŽENE

1. Ali puščate možu popolno svobodo v njegovih službenih in poslovnih zadevah in se ne spotikate ob njegove družabnike in njegov delovni čas?

2. Ali se dovolj trudite, da naredite svoj dom privlačen in zanimiv?

3. Ali spreminjate jedilnik tako, da mož nikoli ne ve, kaj ga čaka, ko sede za mizo?

4. Ali dovolj poznate moževe poslovne zadeve, da se o njih lahko z njim pogovarjate in mu tudi kaj svetujete?

5. Ali znate vedro prenašati denarne težave, ne da bi možu očitali njegovo nesposobnost ali ga primerjali z drugimi, ki imajo več sreče?

6. Ali skušate biti dovolj prijazni do njegove matere in drugih sorodnikov?

7. Ali pri izbiranju svoje nove obleke upoštevate, kaj je njemu všeč?

8. Ali znate popustiti, ko gre za majhna nesoglasja?

9. Ali se skušate naučiti iger, ki so njemu všeč, da bi jih lahko z njim igrali?

10. Ali spremljate družbene dogodke, nove knjige in ideje, da se lahko o njih pogovarjate z možem?

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini?

● STAVKE DOPOLNI Z MANJKAJOČIMI PОВEDKI!

- Babica mi . . . novo kapo.
- Sosedovi otroci . . . na vrtu.
- Ali . . . tam zadaj zasneženi vrh?
- Zunaj . . . tema.
- Oče spet . . . avto.
- Blaž . . . dvakrat na teden pingpong.

● POIŠČI OSEBKOM V PRVEM ODSTAVKU USTREZNE PОВEDKE IZ DRUGEGA ODSTAVKA!

Vino, listje, železo, krompir, gorjača, steklo, mleko, kamen.

Uvene, zgnije, počí, se zdrobi, se se-siri, se zlomi, zarjavi, se skisa.

● ZAMENJAJ GLAGOLE Z BOLJ POLNIMI GLAGOLI!

- Primer: Na strehi je ptiček. Na strehi poje ptiček.
- Pred šolo so šolarji. V zraku je bila nesreča. Pred nami so hribi. V brlogu so mladi medvedi. Ponoči je bila nevihta.

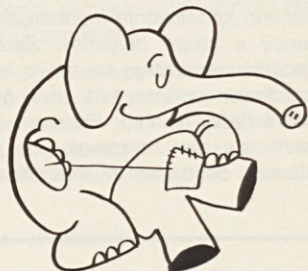
● IZBERI IZ OKLEPAJA PRAVILNO OBLIKO!

- Gospod, kje ste se (sprehajal, sprehajali)?
- Teta, ali ste (videla, videli) sinoči v televiziji nanizanko?
- Kako ste (mislila, mislili), gospa?
- S čim boste to (plačal, plačali), sosed?

- Stric, ali ste mi (prinesel, prinesli) obljubljeno knjigo?

● ZANIKAJ NASLEDNJE STAVKE!

- Hišo moramo prebeliti.
- Tatjana lahko gre na cesto.
- Tomažek hoče jesti z žličko.
- Vesna je lahko preskočila ograjo.
- Dušan mora v posteljo.
- Slon je šival hlače.

● PОВEDKE IZ DVEH ALI VEČ BESED SPREMENI V ENOBESEDNE!

- Primer: Peter je postal bel. Peter je prebledel.
- Petelin je začel peti.
- Vrabčki so pričeli čivkati.
- Svatje so bili siti plesanja.
- Godba je pričela igrati.
- Pes je pričel lajati.

● PОВEJ LEPŠE S SAMOSTOJNIM GLAGOLOM!

- Primer: Glasba mi pri učenju povzroča motnje. Glasba me pri učenju moti.
- Muha mu je ves čas delala nadlego.
- Učitelj je opravil pregled nalog.
- Nadzorstvo nad poukom je vršil šolski nadzornik.
- Danes sem naredil predavanje do konca.

● IZBERI IZ OKLEPAJA PRAVILNO OBLIKO!

- Ded si je obul (copati, copate).
- Profesor si je snel (rokavici, rokavice).
- Trgovec si je pomel (očesi, oči).
- Ko je Peter nehal tlačiti zelje, si je umil (nogi, noge).
- Sosesta sta si stisnila (roki, roke).
- Z avtom sem se zaletel pred (dvema leti, dvema letoma).

JOSIP JURČIČ

Je naš prvi veliki pripovednik. Rodil se je na Muljavi pod Stično, umrl pa komaj 37 let star kot časnikar v Ljubljani. Zaradi pisateljevanja je opustil študij jezikov na Dunaju in se odločil za časnikarski poklic.

Jurčič je rad jemal snov za pisanje iz vaškega sveta in jo oblikoval v napeti zgradbi, živem slogu in sočnem jeziku.

Med množico del, ki jih je napisal, so posebno znane humoreska Kozlovska sodba v Višnji gori, povesti Jurij Kozjak, Domen, Hči mestnega sodnika,

Sosedov sin in romani Deseti brat, Doktor Zober, Lepa Vida in Rokovnjači.

Jurčič je zelo rad opisoval posebneže, kakršna sta Krjavelj in Martinek Spak v Desetem bratu.

● **PODČRTANE BESEDE POSTAVI V DVOJINO IN MNOŽINO!**

- Na izletu smo si ogledali znano mesto.
- Sredi vasi raste staro drevo.
- Beraču je dala kos kruha in jabolko.
- Mica umiva okno.
- Prodajamo hišo, dvorišče in vrt.
- Zaselek je preletelo vojaško letalo.
- Kupi mi pismo in znamko!

● **PODČRTANE BESEDE POSTAVI V DVOJINO IN MNOŽINO!**

- Nesi vedro, rožo in kramp v ropotarnico!
- Vse hiše na tej ulici imajo eno nadstropje.
- Pokličí mamo!
- Prodajam kolo, motor in avto.
- To dekle je pa res pridno!

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI:

DOPOLNJENI STAVKI: Na televiziji deklice napeto gledajo risanko. Sinoči je stric odšel domov. Zato so morali reševalci ravnati previdno. Zatorej sta avta tam trčila.

DOPOLNJENI STAVKI: Bratranca sta odšla na košarkarsko tekmo. Mama pominava dnevno sobo. Grobarji so izkopali jamo. Vaščani so pokopali pusta. Zvončki so pognali iz zemlje.

STANJE: Lončnice so presajene. Sol je raztresena. Travnik je pokošen. Vrv je zvita v klobčič. Nova vetrovka je sešita. Enodružinska hiša je zgrajena.

DOPOLNJENI STAVKI: Morje, vihar, reka, slap buči; orgle, čebele bučijo. Lastovka, črček, kobilica, mast v ponvi, sveča cvrči. Cokle, konjska kopita, štorljke, čaplje, pisalni stroji, zobje klopotajo. Nosač, podivjana žival, vol, vlak, lokomotiva sopiha. Pes, prašič, otrok, ženska, kolo cvili; vrata, zavore cvilijo. Struna, motor brni; brzojavne žice, filmske kamere brnijo.

DOPOLNJENI STAVKI: Orel je priplaval po zraku. Gams je priplezal. Medved je prilomastil. Srne so priskakljale. Lisica se je priplazila. Zajec je priteknel.

ZANIKANI STAVKI: Tomaža ni bilo na koncertu. Metke ni v kavarni. Dedka in babice ni bilo včeraj v kinu. Čez pet minut ne bo odmora. V nedeljo ni ljudi v krčmi. Strica ni na travniku.

SAMOSTALNIKI OSEB: Tekač, kopač, kosec, voznik, plesalec, točaj, jedec, branilec.

SAMOSTALNIKI LASTNOSTI: Natančnost, ljubeznivost, delavnost, upornost, čistost (čistoča), lepota, nizkost (nižina), mokrota, višina (visokost), dolžina (dolgot), skromnost, snaga (snažnost), novost, starost, poštenost, površnost, skrb (skrbnost), prijaznost.

SAMOSTALNIKI Z NASPROTNIM POMENOM: Odhod, strah, sovraštvo, lenoba (lenost), zdravje, krivica, nesreča, skopost, zahod, izliv, poslabšanje.

PREBIVALCI: Kranjskogorec, Ribničan, Laščan, Novomeščan, Logatčan, Škofjeločan, Goričan, Tržičan, Tržačan, Kamničan, Šoštanjčan, Koprčan, Tolminec, Blejec, Mariborčan.

VELIKA ZAČETNICA: Nekaj Kamničanov se je pripeljalo s kamničanom v Kamnik. Ali je res Božo član nogometnega društva Žoga? Veliko Slovencev po Zahodni Evropi se je naročilo na Našo luč. Vsak teden preberem Katoliški glas, Družino in Ognjišče. Na Gorenjskem smo obiskali hišo Franceta Prešerna v Vrbi, slap Savico in Vogel. Trenutno berem Kosovo Staliniščno revolucijo in Žebotovo Neminljivo Slovenijo.

SKUPNA IMENA: Učiteljstvo, delavstvo, vejevje, deževje, drevje, grmovje (grmičje), sadje, vodovje, trnje, osebje, gorovje, kamenje, ladjevje, sorodstvo, gričevje, cvetje, skalovje.

SAMICE: Vrabčevka, kobila, psica, prasica (svinja), tigrica, oslica, levinja, zajka (zajklja), medvedka, krtovka (krtica), košuta, kokoš (kura), golobica.

SAMOSTALNIKI ŽENSK: Tehnica, odbojkarica, sestrična, kiparka, ravnateljica, telefonistka, profesorica, govornica, računovodkinja, sestra, kmetica, mati, teta, babica.

USTA

Na vsa usta hvaliti, smejati se.

Komu na usta gledati. (Paziti, kaj govori ali koliko sne.)

Imam slaba usta. (= Imam slab okus v ustih.) — Ima polna usta hvale.

Ne zna ust odpreti.

Komu usta zapreti, zamašiti.

Prst na ustal

Od ust si pritrguje.

Lesnika veže usta. (= Lesnika dela skomine.)

Samo usta so ga. (= Samo govori.)

Sama usta so ga. (= Baha se, usti se.)

Beseda ji je obtičala v ustih. — Besedo mu je vzel iz ust. — Besedo mi je položil v usta. — Živeli so iz rok v usta. — Novica gre od ust do ust.

Z odprtimi usti so zijali za njo, vanjo.

Ena usta ne morejo biti na vseh pirih (goštijah).

Usta so majhna luknja, pa požro dom in hišo.

Vsaka usta so na dobro odprta.

(nadaljevanje s str. 31)

politične skupine, za katere je vedela, da si jih bo lahko brez težav podredila, pri čemer je zlasti katoliškemu taboru na vse pretege preprečevala, da bi se ji priključili, saj je bil zanjo premočan. Zaradi sistematične izgradnje svojega političnega monopola v osvobodilnem gibanju in terorja nad tistimi, ki se ji niso hoteli priključiti (pa jih partija ni niti pustila, da bi se ji priključili!), je (partija) v bistvu glavni krivec za izbruh državljanske vojne.

Z odločitvijo za oborožen boj proti okupatorju (ki je bil edini način, da pride na oblast!) je postavila na kocko obstoj naroda, nedolžno prebivalstvo pa izpostavila strahotnim in nepotrebnim represalijam okupatorja.

Tabor nasprotnikov bi moral narediti eno od dveh stvari: vključiti se v OF in v njej izsiliti pluralistične odnose ali pa zgraditi vzporedno odporiško organizacijo, ki bi s svojo močjo preprečila komunistom, da se prikazujejo kot edina protiokupatorska sila. Ker ni storil ne enega ne drugega, ga je „logika upora proti uporju proti okupatorju“ (v to so ga komunisti s svojim terorjem prisilili!) tesno povezala z okupatorjem — skupaj z njim je tabor nasprotnikov postal tabor poražencev.

Partija je v vojni zmagala, vendar je v razvoju nove Jugoslavije slovenskemu narodu s sodelovanjem z ZKJ ponovno napravila suverenost, gospodarstvo pripeljala na rob katastrofe, družbo v stanje nesvobode, zaradi česar je „njen odhod z oblasti zgodovinsko neizogiben“. Res je: povojni zmagovalec je postal poraženec.

Mladina, Ljubljana, 3. feb. 89/9-11.

ocvirki

MLADINSKA ORGANIZACIJA IN „MLADINA“

sta v Mladini (Ljubljana, 30. dec. 88) za novo leto sporočili tole:

Če smo še lani vstopili v novo leto z nekim vsaj minimalnim upanjem, da bomo morda le našli pot naprej tudi na naš stari način, pa iz njega izstopamo

oropani še te poslednje iluzije in obogateni s spoznanjem, da „prave“ vere ni ostalo niti za pokušino več. Vere v eno samo resnico, v nedolžnost naših samooklicanih varuhov, v njihove prazne obljube. Končno je nastopilo prepričanje, da bomo zmogli shoditi tudi sami, brez kogarkolišnje opore.

Navkljub tej na videz lahki nalogi pa nam je jasno, da si tega naši varuhi ne želijo in tudi ne morejo storiti. Želja po oblasti je edini pohlep, ki ga premorejo, in očitno ga mislijo še naprej poniglavo samozadovoljevati. Zato nas bodo zopet poskušali pitati s svojimi medsebojnimi

prepri, lastnimi travmami preteklosti in starimi lažmi v novih preoblekah, ki pa nas ne zanimajo več in jih tudi ne želimo razumeti.

Če je strah tisti razlog, zaradi katerega se mnogi še zmeraj krčevito držijo krmila ladje, ki že dodobra tone, lahko mirne vesti odvrnemo, da nam niti slučajno ne pride na misel, da bi tudi mi podirali spomenike in na njihove podstavke postavljali lastne podobe.

Edina stvar, ki vam jo lahko ob novem letu obljubimo tudi v prihodnje, je naša trmoglavost, ki je trdno odločena, da si sama ustvari boljše življenje.

Zapori lazarista Stanka Žaklja

MLADINA (Ljubljana, 27. jan. 89) je prinesla pogovor z lazaristom dr. Stankom Žakljem. Iz njega povzememo glavne ugotovitve.

Lazaristi so bili takoj po osvoboditvi eden najbolj preganjanih duhovniških redov. Pregarjati so jih začeli že leta 1946, najhujši represaliji pa so bili izpostavljeni leta 1948, ko so jih veliko pozaprli ter jim zaplenili vse njihovo premoženje. Prizanešeno ni bilo niti njihovemu ženskemu redu, usmiljenim sestram. Te so bile 1948 postavljene pred usodno odločitev: ali zapustiti red ali pa za vse večne čase izgubiti službo. Tiste, ki se niso takoj laicizirale ter zaposlile v civilnih ustanovah, so poslali na „družbeno koristno delo“, kot se je reklo psihičnemu in fizičnemu maltretiranju ljudi, in so potem na Kočevskem delale v skupinah, ki so podirale cerkve. Najbrž ni treba posebej poudariti, da se je to dogajalo samo v Sloveniji, saj vsakdo ve, da je Mitja Ribičič takrat živel in delal samo v Ljubljani.

● Dec. 1945 ste postali ravnatelj usmiljenih sester v Ljubljani,

vendar so vas že po dveh tednih aretirali. Česa so vas obtoževali?

Na zaslišanjih mi pravzaprav niso ničesar očitali in tako vseh pet mesecev, kolikor sem jih preživel v zaporu, sploh nisem vedel, zakaj so me zaprli. Zato sem svojega zasliševalca pobaral, zakaj sem v arestu. Pa mi je odkrito rekel, da sem že moral imeti kakšno vidnejše mesto. Po dveh letih so me ponovno zaprli.

● Najbrž iz istega razloga?

Da, zopet so me aretirali zaradi mojega ravnateljskega mesta, saj so mi najprej očitali, da nisem razginal družbe usmiljenih sester. Skušali so mi naprtiti veliko stvari, ki so bile popolnoma neresnične.

● Kako pa je potekal sam sodni postopek? Ste si lahko sami izbrali odvetnika?

Na sodnijo sem prišel iz samotne celice in tako si nisem mogel sam izbrati odvetnika. Pač pa sem pred tem prosil odvetnika Leskovca, naj me brani, če pridem tudi jaz na vrsto. Tudi on ni dobil obtožnice, temveč jo je prestregel v vložišču, kjer je bil zaposlen neki moj rojak iz domače vasi, ki je to omogočil.

Na sodišču me je sodnik vprašal, zakaj sem bil prvič aretiran. Rekel sem mu, da je to tudi mene zanimalo in sem bil zato vprašal zasliševalca, ta pa mi je rekel, da sem že moral imeti kako vidnejšo službo.

pisali ste nam

JUGOSLAVIJA JE V SLEPI ULICI

Razmere v Jugoslaviji so danes takšne, da bo njih urejevanje skoraj povsem odviselo od Zahoda. Upajmo, da brez reform, tudi političnih, ne bo mednarodnih posojil. Če bodo pa gospodarske reforme uresničili, bo posledica tega brezposelnost in socialni nemiri, ki jih ni mogoče predvideti.

Če gospodarskih reform ne bo, utegne Zahod dokončno zapreti denarno pipo. V tem primeru Jugoslaviji ni rešitve, pa naj se obrača kakor koli. Ker je postal spriču Gorbačovove politike tudi strateški položaj Jugoslavije nezanimiv, ne bo hotel Zahod več s posojili umetno za nekaj let podaljševati njeno življenje.

Skoraj gotovo se bližamo trenutku, ko bo treba „trgovati“. Slovenija, Hrvaška in celó Srbija bi z osamosvojitvijo samo pridobile, čeprav slednji dve le pod pogojem, če se zmoreta zediniti glede Bosne. Črna gora se bo verjetno priključila Srbiji, za Makedo-

nijo pa bi bilo treba dobiti mednarodno poroštvo za njene meje.

Letos bo inflacija gotovo prekoračila 300 do 400% — če ne bodo seveda socialni nemiri povzročili popolnega razpada državne uprave — zato se bliža trenutek, da bi si Slovenija odkupila neodvisnost s prevzemom dobršnega dela jugoslovanskih dolgov. To bi tudi vsem ostalim omogočilo, da nekako zadihajo. Slovenija ima v tujini toliko „dobre volje“, da bi mogla odplačevanje dolgov primerno urediti: ko bi je zveza več ne ropala, bi lahko deset milijard dolarjev odplačala v dobrem desetletju. N. N., Francija

Videl sem, da je postalo sodniku zelo neprijetno.

Ko me je na koncu razprave pozval, naj tudi sam kaj povem v svojo obrambo, sem dejal: „Moj zasliševalec je rekel, da se borite za to, da bo ljudska oblast neomejena, jaz pa kot kristjan neomejene oblasti nikomur ne morem priznati. Kristjani so umirali zato, ker niso hoteli take oblasti priznati, in tudi jaz je ne bom. Raje trpim, kot pa da priznam tako oblast.“ No, na tej razpravi sem bil potem obsojen na štiri leta in devet mesecev zapora.

● *Koliko duhovnikov vas je bilo tedaj zaprtih?*

Med seboj smo ocenjevali, da nas je približno sto štirideset.

● *Kakšne so bile razmere v zaporih? Kako so ravnali z zaprtimi duhovniki?*

Razmere so bile v različnih krajih različne. Najhujše je bilo v Mariboru. Tukaj so nas hoteli moralno in fizično uničiti.

Najhujše je bilo, kako so ravnali z bolnimi. Dva duhovnika sta umirala, pa jima niso hoteli priskrbeti zdravniške pomoči. Pazniki so se hodili v celico norčevat.

Hrana je bila zelo slaba, saj sploh ne morem reči, da je bila hrana, to je bila obarvana voda. Dobili smo tudi hlebček koruznega kruha, pečenega iz plesnive moke.

Paznik nas je lahko vsak trenutek

kaznoval. Stopil je v sobo in zakričal: „Kdo je gledal skozi okno?“ Seveda nobeden, to si je sam izmislil, a je takoj odredil tri ure stanja. Potem je nadziral, če res stojimo.

Mučna je bila tudi prostorska stiska. V majhni celici 5 krat 5 metrov nas je bilo zaprtih približno 40.

Še najbolj neprijetno pa je bilo „kiblanje“. Včasih pazniki tega niso hoteli omogočiti tudi po več dni in „kibla“ je bila polna do vrha. Zraven pa je bil škaf s pitno vodo in ko v „kibli“ ni bilo več prostora, so zaporniki malo potrebo opravljali kar v škaf. Ko je potem prišel dan za kiblanje, je eden ta škaf za silo opral, pa zopet natočil vanj pitno vodo.

Maltretirali so nas tudi s paketi, včasih nam jih niso razdelili po več dni, tako da se je marsikaj pokvarilo in smo potem dobili v paketih hrano vso plesnivo.

Silno neprijetno je bilo tudi to, da nikoli nismo vedeli, ali ni v sobi kdo, ki nas ovaja.

● *Toda ves čas niste bili zaprti v Mariboru . . .*

Iz Maribora so nas premestili v Novo mesto in tam smo se počutili, kot da bi bili na dopustu.

V Medvodah je bil režim spet veliko hujši. Delo, ki smo ga opravljali, je bilo zelo težko — iz Save smo zajemali gramoz in po več ur smo bili tudi čez kolena v mrzli vodi.

V taborišču je bilo najbolj mučno to, da nismo imeli knjig, niti brevirja ne. Včasih so nam jih sicer pustili, potem pa zopet vzeli. To je bilo moralno uničevanje človeka.

● *Kako si razlagate povojno represijo nad slovenskimi duhovniki?*

Gotovo ne smemo pozabiti, da so imeli načrt ateizirati oziroma razkatolicaniti slovensko verno ljudstvo. Ti poskusi so bili prisotni v vseh deželah, kjer je prišel na oblast komunizem.

● *Zakaj so hoteli preprečiti delovanje usmiljenk?*

Prav gotovo zaradi tega, ker so se bali duhovnega vpliva usmiljenih sester, ki je bil v okoljih, kjer so delovale, zelo velik. Prisotna je bila skrb, da bi sestre ne „zastrupljale“ svojega okolja z „verskim strupom“. Posebno iz internatov, ki so jih imele, jih je bilo potrebno odstraniti, jim preprečiti, da bi ne vzgajale mladine.

● *Kaj menite o pobudi za revizijo duhovniških procesov in rehabilitacijo po krivem obsojenih duhovnikov?*

To je bolj zadeva tedanjih oblastnikov in njihovih sedanjih naslednikov. Če jim je res do zgodovinske resnice in do pravice, potem bi bila njihova dolžnost, da priznajo te zmotne, ki so bile zagrešene.

oglasi

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwantalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVRO-PO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zeto ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● V Mariboru PROdam frizerski salon. Dodatno je možno urediti še kozmetični salon. — Naslov: Marija Marin, Vrazova 26a, 62000 Maribor, Jugoslavija.

● V Sevnici PROdam enosobno stanovanje z balkonom, ogrevano s centralno kurjavo. Ul. Heroja Maruka 19, 4. nadstropje. Tel. 0038-608 / 60090 zvečer. Družina Krošelj.

● PROdam novejšo enoinpolsobno stanovanje v Ljubljani, Nove Jarše. — Pojasnila po telefonu: štev. ZRN (089) 612 85 63.

● Na zelo lepi, 1300 m² veliki parceli PROdam hišo in manjšo gospodarsko poslopje. Leži 1 km izven Maribora proti Limbušu. Možna je hrupna dejavnost.

**Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan**

— Pojasnila dobite po telefonu 062 / 25 853, Jugoslavija.

● V Kamniku pri Ljubljani v novem naselju ob glavni cesti zelo ugodno PROdam lepo sončno stanovanje 77 m², centralna kurjava, vseljivo takoj. — Informacije po tel. v Jugoslaviji 061 / 66 60 73.

● IŠČEM majhno garsonjero ob morju. — Pišite na naslov: Marija Kaus, 7. Rue Andre Renord, 4610 Beyne-Heusay, Belgija.

● V okolici Celja PROdam vinograd s podkletenim vikendom. — Informacije po telefonu 0 81 41 / 42 7 30, BRD.

● V Ljubljani-Štepanjsko naselje PROdam štirisobno stanovanje (92 m²). — Informacije dobite po telefonu 061 / 45 25 03.

● Si osamljena, poštena, želiš si življenje v dvoje? Oglasi se 38-letnemu Slovencu, ki živi v Nemčiji. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 1).

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OCLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

smeh je najboljše razkužilo za jetra

(Od kod je črni humor na tej strani, menda ni treba posebej povedati!)

Ameriški in nemški gradbenik stavita, kdo gradi hitreje.

Po enem mesecu telegrafira Američan: „Še deset dni in končali bomo.“

Nemec mu odgovori s telegramom: „Še deset formularjev in z gradnjo bomo začeli.“

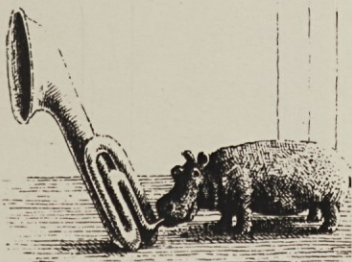
Mnenje bratov: Lepo je živeti v bratstvu in enotnosti. Še lepše od njiju.

Žena možu: „Ali mi boš kupil za god lisico?“

„Bom. Samó kletko boš morala sama čistiti.“

Tudi ko sodijo narodu, se glasi sodba: V imenu ljudstva.

Žena možu: „Naša nova pomočnica nima nobene olike: ko

sem danes zjutraj z njo govorila, je sedemkrat zazehala.“

„Mogoče pa ni zazehala, ampak je hotela kaj reči.“

Oblast kvari človeka, a ji tudi on ne ostane dolžan.

Škof je posvetil neko novo cerkev v Afriki. Namesto stola so mu postavili k oltarju zaboj in ga prekrili s prtom. Med obredom se je zaboj sesul in škof se je znašel na tleh, a se ni pri tem v cerkvi nihče zasmel.

Po maši je rekel škof župniku: „Zelo mi je bila všeč resnost vaših vernikov, ko sem se zvrnil.“

„Ljudje so bili prepričani, da spada to k obredu.“

Kdaj bomo prišli tako daleč, da bomo lahko šli naprej?

Prva kača drugi kači: „Ti, ali sva medve strupeni?“

„Zakaj pa to sprašuješ?“

„Ker sem se pravkar v jezik ugriznila.“

Ne ponavljajmo starih napak, delajmo nove!

„Kje si dobil svojo ženo?“

„S Primožem sva zanjo kartala.“

„In si ti zmagal?“

„Ne, izgubil.“

Lahko je prepoznati zaslužnega človeka: njegove potrebe so največje.

„Ali imaš rad živali?“

„Zelo.“

„Katero pa najbolj?“

„Srno v omaki.“

Komaj vsak deseti je član partije, čeprav smo se dogovorili, da bomo vsi srečni.

„Zakaj ste ustrelili zajca, ko vendar niste član naše lovske družine?“

„Ker je jedel naše zelje, ko vendar ni član naše družine.“

Zimski dvorec je čez noč postal partijska celica.

„Veš, jaz sem bil ob rojstvu zelo lep. Potem so me pa zamenjali z drugim.“

Kdo naj nas vodi, dober politik ali dober človek?

Sodnik se je s palico dotaknil obtoženca in rekel: „Na koncu te palice je velik lump.“

Obtoženec: „Na katerem?“

Do vile se pride najprej po slabi poti.

Francoski igralec in pisatelj Sacha Guitry je nekoč dejal: „Če bi tisti, ki me obrekujejo, vedeli, kaj si o njih mislim, bi me še veliko bolj.“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, 1000 Berlin 62, Kolonnenstraße 38. (Tel. 030 - 788 19 24).

Pisarna Slovenske misije: 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -

64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, CH-8052 Zürich. (Tel. 01 - 301 44 15).

Kapuzinerheim: Tel. 01 - 301 24 22 int. 22

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).